

No. 5.2

VISSERIJ IN CIJFERS 1968

L 26

S 2
B

Juli 1969

**Landbouw-Economisch Instituut
Afdeling Visserij**

7564/jr/1968

TABELLEN EN GRAFIEKEN

Blz.

TABELLEN

1. Overzicht van de vloot van de grote zeevisserij	10
2. Aanvoer en besomming van de grote zeevisserij	12
3. Gemiddelde aanvoer per reisdag van de grote zeevisserij (Na de oorlog gebouwde zijtrawlers met een motervermogen van 800 t/m 1 000 pk)	13
4. Uitvoer van gezouten en verse haring	15
5. Bedrijfsresultaten per vaartuig van de grote zeevisserij	19
6. Overzicht van de vloot van de kleine zeevisserij	20
7. Aanvoer en besomming van de kleine zeevisserij	22
8. Bedrijfsresultaten per vaartuig van de kleine zeevisserij	24
9. Overzicht van de vloot van de garnalenvisserij	26
10. Aanvoer en opbrengst van garnalen	28
11. Aanvoer van consumptiegarnalen per visgrond	28
12. Uitvoer van consumptiegarnalen	30
13. Invoer van consumptiegarnalen	32
14. Binnenlands verbruik van consumptiegarnalen	32
15. Bedrijfsresultaten per vaartuig van de garnalenvisserij	34
16. Overzicht van de IJsselmeervloot	36
17. Aanvoer en opbrengst van IJsselmeervis	38
18. Bedrijfsresultaten per vaartuig van de IJsselmeervisserij	40
19. Aantal bedrijven in de mosselcultuur	42
20. Overzicht van de vloot van de mosselcultuur	42
21. Aanvoer en opbrengst van consumptiemosselen	44
22. Invoer en uitvoer van consumptiemosselen	44
23. Resultaten per bedrijf in de mosselcultuur	46
24. Vloot, aanvoer en opbrengst in Nederland van de visserij met Nederlandse vaartuigen	48
25. Aanvoer door Nederlandse vaartuigen in het buitenland	50
26. Toegevoegde waarde per manjaar	52
27. Aanvoer en opbrengst van de zeevisserij naar vissoort	54
28. Aangevoerde en doorgedraaide hoeveelheden van enkele belangrijke vissoorten	56
29. Uitvoer en invoer van visserijprodukten	58
30. Overzicht van de investeringen in de visserij	60
31. Nieuw ingeschreven schepshypotheken op vissersvaartuigen	60
32. Prijsindexcijfers van in Nederlandse havens aangevoerde visserijprodukten	62
33. Prijsindexcijfers van kostenfactoren in de visserij	64
Bijlage 1. Aanvoer van gezouten haring van de grote zeevisserij	69
Bijlage 2. Uitvoer van gezouten haring	70
Bijlage 3. Uitvoer van gezouten haring per seizoen	71
Bijlage 4. Uitvoer van verse haring	72

GRAFIEKEN

Bijlage 1. Aanvoer van gezouten haring (grote zeevisserij)	69
--	----

Woord vooraf

Het doel van "Visserij in cijfers" is overheid en bedrijfsleven elk jaar zo recent mogelijke gegevens te verstrekken over de bedrijfsresultaten van de voornaamste takken van de Nederlandse visserij.

Naast voorlopige berekeningen van de bedrijfsresultaten over 1968 zijn definitieve berekeningen vermeld voor 1967 en enkele voorafgaande jaren. De toegepaste methode van berekening is verantwoord in uitvoeriger publikaties per tak van visserij.

Het rapport is getoetst aan het oordeel van de hieronder vermelde Commissie van Advies ad hoc.

1. Ir. Th.J. Tienstra, (voorzitter)	Directeur der Visserijen,	Den Haag
2. Dr. H.A.H. Boelmans Kranenburg,	Voorzitter Visserijenschap,	Den Haag
3. N. van Duyn	Schipper-eigenaar,	Katwijk a/Zee
4. Drs. D.J. van Dijk,	Voorzitter Produktschap voor Vis en Visprodukten,	Den Haag
5. J. Faddegon,	Secretaris Covij,	Arnhem
6. K. Hoekstra,	Voorzitter Nederlandse Visserbond,	Urk
7. Drs. P. Kuiper,	Secretaris Bedrijfschap voor de Groothandel in Vis en aanverwante bedrijven,	De Bilt
8. N. Parlevliet Jr.	Reder,	Katwijk a/Zee
9. T. Pasterkamp,	IJsselmeervisser,	Urk
10. A.P.R. Rammeloo,	Mossel- en fruitkweker,	Philippine
11. Drs. M.J. Schut	Economisch adviseur van de Directie van de Visserijen,	Den Haag
12. Drs. P.G.C. Siemens,	Reder,	IJmuiden
13. Drs. R.G.E. Vissers,	Onderdirecteur van de Nationale Investeringsbank,	Den Haag
14. J. de Winde,	Garnalenvisser,	Breskens
15. J.G. de Wit, ing.,	Hoofd Afdeling Technisch Onderzoek van de Directie van de Visserijen,	IJmuiden

Van de waardevolle opmerkingen van de Commissie is dankbaar gebruik gemaakt.

Het onderzoek werd, onder leiding van Drs. A.G.U. Hildebrandt, Hoofd van de afdeling Visserij, verricht door de heren W.H.Th. Gieling en drs. W. Smit.

De Directeur,

(Dr. A. Matze)

Den Haag, juli 1969

HOOFDSTUK I

Inleiding

In de volgende hoofdstukken zijn per tak van visserij voorlopig berekende gemiddelde bedrijfsresultaten over 1968 gegeven, alsmede definitief berekende resultaten over 1967 en enige voorafgaande jaren.

Daartoe is de Nederlandse visserij als volgt ingedeeld:

- Grote zeevisserij (voornamelijk op de Noordzee; uitgeoefend in rederijverband met trawlers);
- Kleine zeevisserij (op nabijgelegen visgronden; voornamelijk uitgeoefend door schippers-eigenaren met kotters en z.g. visloggers);
- Garnalenvisserij
- IJsselmeervisserij
- Mosselcultuur
- Oestercultuur
- Binnenvisserij

Over de oestercultuur stonden geen en over de binnenvisserij te weinig gegevens ter beschikking voor een verantwoorde calculatie.

De afschrijving op casco's en motoren is berekend op basis van de vervangingswaarde. Over het gemiddeld geïnvesteerde vermogen is een rentepercentage in rekening gebracht dat, na advies van de Studiedienst van de Nederlandse Bank, is berekend aan de hand van het rendement op langlopende staatsobligaties (in 1968 6,5%).

Het bruto-overschot is het verschil tussen brutobesomming en totale kosten, exclusief rente en afschrijving. Het netto-overschot is het verschil tussen brutobesomming en alle kosten. Voor leiding, toezicht en ondernemersrisico is in geen van de onderzochte takken van visserij een afzonderlijke vergoeding onder de kosten begrepen.

In verband met het bijzondere karakter van de deelvisserij (de bemanning ontvangt als regel een percentage van de besomming) is ook het inkomen ("deel") van een volwassen opvarende vermeld. Het "deel" van de bemanning, waaronder mede begrepen dat van de opvarende schipper-eigenaar, is als kostenfactor opgenomen. Bij de mosselcultuur (in Zeeland) kent men geen deelvisserij, doch werkt men op basis van een vooraf overeengekomen vast loon.

HOOFDSTUK II

Grote zeevisserij

§ 1. De vloot

Uit tabel 1 onder A1 blijkt dat het aantal loggers waarmee slechts gedurende het haringseizoen van mei tot december werd gevestigd sedert 1957 is verminderd van 96 tot 9. Met deze seizoenloggers werd vrijwel uitsluitend met drijfnetten gevestigd. Loggers die het gehele jaar in bedrijf waren komen sedert 1966 niet meer voor.

De meeste loggers (zie tabel 1 onder A2) zijn voor 1920 gebouwd. Omstreeks 1928-1930 zijn deze schepen verlengd en van zeil- tot motorlogger verbouwd.

Volgens B1 van tabel 1 bestond de trawlvloot in 1957 uit 77 schepen. Via een stijging tot 117 in 1963 werd in 1968 een totaal van 94 bereikt. De motortrawlers zijn vrijwel alle het gehele jaar in bedrijf. Het aantal motorzijtrawlers is sedert 1963 verminderd. Per ultimo 1968 waren 20 hektrawlers in exploitatie. In de aantallen per einde 1968 zijn 2 zijtrawlers en 9 hektrawlers met diepvriesinstallatie begrepen.

Van de trawlvloot steeg het aantal vaartuigen met een ouderdom van 0-10 jaar (zie tabel 1 onder B2) van 1957 tot 1963 van 41 tot 83. Sedert 1963 is dat aantal weer gedaald tot 63. In 1968 is de leeftijdsopbouw, door de geringe nieuwbouw, verslechterd.

De trawlers vissen voornamelijk met trawlnetten. Aan de drijfnetvisserij werd voorheen gedurende een gedeelte van het haringseizoen deelgenomen door een aantal zijtrawlers, vooral die met een betrekkelijk gering motorvermogen (400 tot 500 pk); in de laatste jaren was dit niet meer het geval. In 1967 en 1968 werd door resp. 9 en 25 trawlers (waarvan 1 vrieshektrawler), veelal nog niet het gehele jaar, deelgenomen aan de boomkorvisserij, als gevolg waarvan de aangevoerde hoeveelheden platvis van de grote zeevisserij, na de daling in de jaren 1964 t/m 1966, de laatste jaren zijn gestegen. In 1967 en 1968 is voorts door drie trawlers met ringnetten gevestigd.

De totale vloot is in 1968 per saldo met 11 schepen verminderd. Er werd 1 nieuwe vrieshektrawler aan de vloot toegevoegd; de vermindering betrof 3 loggers (2 verkocht aan de sportvisserij en 1 gesloopt), 7 motorzijtrawlers (5 opgenomen in de vloot van de kleine zeevisserij, 1 verkocht naar het buitenland en 1 opgelegd) en 2 hektrawlers (1 opgenomen in de vloot van de kleine zeevisserij en 1 verkocht naar het buitenland).

Volgens tabel 1 onder C is de totale inhoud van de vaartuigen in 1968 gedaald van 33 500 tot 32 100 BRT en het totale motorvermogen van 94 000 tot 88 600 pk.

In de periode 1954-1968 is het aantal rederijen verminderd van 53 tot 21. De schepen van de opgeheven rederijen werden, voorzover zij niet werden gesloopt, door grotere rederijen overgenomen.

Tabel 1. Overzicht van de vloot van de grote zeevisserij (toestand per 31 december)

	1957	1960	1963	1966	1967	1968
A. LOGGERS						
1. Aantal in bedrijf						
Seizoenbedrijf	96	91	34	12	12	9
Continu in bedrijf	48	27	10	-	-	-
Totaal	144	118	44	12	12	9
w.v. stoomloggers	5	2	-	-	-	-
motorloggers	139	116	44	12	12	9
2. Leeftijdsopbouw						
Ouderdom casco:						
0-10 jaar	5	1	-	-	-	-
11-20 jaar	1	3	3	1	1	1
meer dan 20 jaar	138	114	41	11	11	8
B. TRAWLERS						
1. Aantal in bedrijf						
Seizoenbedrijf	4	-	2	4	3	4
Continu in bedrijf	73	94	115	95	99	90
Totaal	77	94	117	99	102	94
w.v. stoomtrawlers	8	1	2	2	-	-
motorzijtrawlers	69	93	109	81	81	74
motorhektrawlers	-	-	6	16	21	20
2. Leeftijdsopbouw						
Ouderdom casco:						
0-10 jaar	41	61	83	73	72	63
11-20 jaar	18	13	13	9	14	18
meer dan 20 jaar	18	20	21	17	16	13
C. LOGGERS EN TRAWLERS						
1. Totaal inhoud (BRT)	43 500	43 700	41 100	33 200	33 500	31 100
2. Totaal motorvermogen (pk)	72 400	85 300	99 400	89 300	94 000	88 600
D. AANTAL VAARTUIGEN PER REDERIJPLAATS IN 1968						
	Seizoenbedrijf			Continu bedrijf		Algeheel totaal
	loggers	trawlers	totaal	zij- trawlers	hek- trawlers	
Scheveningen	9	4	13	32	5	37
Katwijk	-	-	-	17	11	28
Vlaardingen	-	-	-	14	1	15
IJmuiden	-	-	-	7	3	10
Totaal	9	4	13	70	20	90

Bron: Directie van de Visserijen; L.E.I.

§ 2. Aanvoer en besomming

A. Aanvoer

1. Totale aanvoer

De totale aanvoer van de grote zeevisserij is volgens tabel 2 sedert 1957 verminderd van 131,3 miljoen kg tot 70,7 miljoen kg in 1968. Deze daling is het gevolg van de grote teruggang van de haringaanvoer en een kleine teruggang van de makreelaanvoer; hiertegenover staat een toename van de aanvoer van rond- en platvis.

In 1968 was het aandeel van de drijfnetvisserij in de totale haringaanvoer nog slechts 5%.

De aanvoer van verse haring 1) liep terug van 29,7 miljoen kg in 1957 tot 6,9 miljoen kg in 1968. De aanvoer van maatjesharing - in 1957 nog 16,2 miljoen kg - was in 1965 met 5,8 miljoen kg de kleinste van alle naoorlogse jaren. Na een toeneming in 1966 tot 8,3 miljoen kg daalde deze aanvoer weer tot 6,8 miljoen kg in 1967 en verder tot 6,0 miljoen kg in 1968. De aanvoer van gezouten haring (in kantjes) van 1960 t/m 1968 blijkt uit bijlage 1.

De gemiddelde aanvoerprijs van verse haring was in 1968 11% en van de gezouten haring 24% hoger dan in 1967.

2. Aanvoer per reisdag

De aanvoer is uiteraard in sterke mate afhankelijk van de natuurlijke omstandigheden. In de gemiddelde aanvoer per reisdag komen de variaties duidelijk tot uiting. Tabel 3 geeft een beeld van de variërende aanvoer van de zijtrawlers met een motorvermogen van 800 t/m 1 000 pk. In 1962 bereikte de gemiddelde aanvoer per reisdag een dieptepunt in de wintervisserij en in 1968 in het haringseizoen. De gemiddelde vangsten van deze vaartuigen waren in 1968 voor verse haring en rond- en platvis wat hoger, doch voor de overige vissoorten aanzienlijk lager dan in 1967.

Tijdens het seizoen van 1968 bleef de aanvoer per reisdag van gezouten haring ongeveer op het peil van 1967, terwijl de aanvoer van verse haring tot bijna de helft terugliep. De makreelaanvoer daalde eveneens, evenals die van rond- en platvis. De aanvoer in kleine kistjes (met premie) van verse haring en makreel was in 1968 lager dan in 1967.

1) Van de totale aanvoer van verse haring was in de jaren 1960 t/m 1968 resp. 69, 72, 38, 55, 59, 62, 79, 65 en 59% afkomstig van de grote zeevisserij. De rest werd door de kleine zeevisserij aangevoerd.

Tabel 2. Aanvoer en besomming van de grote zeevisserij

	1957		1960		1963		1966		1967		1968	
	mln kg	%	mln kg	%	mln kg	%	mln kg	%	mln kg	%	mln kg	%
AANVOER												
Naar vissoort:												
Haring	98,9	75	92,9	68	88,3	74	52,6	54	36,8	44	28,3	40
Makreel	11,4	9	24,4	18	8,8	7	14,6	15	16,5	20	9,2	13
Rond/platvis	21,0	16	20,2	14	22,2	19	30,6	31	29,5	36	33,2	47
Totaal	131,3	100	137,5	100	119,3	100	97,8	100	82,8	100	70,7	100
Haringaanvoer:												
Drijfnetvisserij	55,9	57	41,7	45	22,1	25	2,4	5	1,8	5	1,3	5
w.v. verse haring	5,8	6	5,9	6	1,2	1	0,2	0	0,1	0	0,0	0
gezouten haring:												
maatjes	10,1	10	7,4	8	6,4	7	0,7	2	0,4	1	0,7	3
volle/ijle/steur	40,0	41	28,4	31	14,5	17	1,5	3	1,3	4	0,6	2
Trawlvisserij 1)	43,0	43	51,2	55	66,2	75	50,2	95	35,0	95	27,0	95
w.v. verse haring	23,9	24	29,4	32	28,2	32	22,6	43	11,3	31	6,9	24
gezouten haring:												
maatjes	6,1	6	6,4	7	9,8	11	7,6	14	6,4	17	5,3	19
volle/ijle/steur	13,0	13	15,4	16	28,2	32	20,0	38	17,3	47	14,8	52
Totaal drijfnet- en trawlvisserij	98,9	100	92,9	100	88,3	100	52,6	100	36,8	100	28,3	100
	mln gld	%	mln gld	%	mln gld	%	mln gld	%	mln gld	%	mln gld	%
BESOMMING												
Naar vissoort:												
Haring	37,0	72	41,2	68	36,6	67	37,5	64	29,8	55	29,0	54
Makreel	3,0	6	5,5	9	3,7	6	5,4	9	6,2	12	4,1	8
Rond/platvis	11,2	22	14,3	23	14,6	27	15,6	27	18,0	33	20,3	38
Totaal	51,2	100	61,0	100	54,9	100	58,5	100	54,0	100	53,4	100
Besommingharing:												
Drijfnetvisserij	22,5	61	21,1	51	10,4	28	1,8	5	1,4	5	1,5	5
w.v. verse haring	2,2	6	2,0	5	0,3	1	0,1	0	0,0	0	0,0	0
gezouten haring	20,3	55	19,1	46	10,1	27	1,7	5	1,4	5	1,5	5
Trawlvisserij 1)	14,5	39	20,1	49	26,2	72	35,7	95	28,4	95	27,5	95
w.v. verse haring	6,8	18	8,9	22	7,9	22	10,7	28	6,0	20	4,1	14
gezouten haring	7,7	21	11,2	27	18,3	50	25,0	67	22,4	75	23,4	81
Totaal drijfnet- en trawlvisserij	37,0	100	41,2	100	36,6	100	37,5	100	29,8	100	29,0	100
GEMIDDELTE PRIJS (cts per kg)												
Verse haring	30		31		28		47		53		59	
Gezouten haring	40		53		48		90		94		116	
Makreel	26		23		42		37		38		44	
Rond/platvis	55		71		65		51		61		61	

1) In 1966, 1967 en 1968 inclusief ringnetvisserij.

Bron: Directie van de Visserijen; C.B.S.

Tabel 3. Gemiddelde aanvoer per reisdag van de grote zeevisserij 1) in 1 000 kg
(Na de oorlog gebouwde zijtrawlers met een motorvermogen van 800 t/m 1 000 pk)

	1962			1963			1965		
	winter	seizoen	totaal	winter	seizoen	totaal	winter	seizoen	totaal
Gezouten haring	0,05	2,35	1,48	0,51	2,82	1,94	0,07	2,26	1,42
Gezouten makreel	0,06	0,10	0,09	0,00	0,06	0,04	0,08	0,06	0,06
Verse haring tot.	0,56	0,98	0,82	1,21	1,87	1,62	0,77	1,61	1,29
w.v. voor cons.	(0,54)	(0,96)	(0,80)	(1,13)	(1,38)	(1,28)	(0,71)	(1,13)	(0,97)
" voor cons. (gepremieerd)	-	-	-	-	-	-	(0,03)	(0,32)	(0,21)
w.v. niet voor consumptie	(0,02)	(0,02)	(0,02)	(0,08)	(0,49)	(0,34)	(0,03)	(0,16)	(0,11)
Verse makreel tot.	1,36	0,46	0,80	0,69	0,27	0,44	1,71	0,21	0,79
w.v. voor cons.	(1,34)	(0,42)	(0,76)	(0,68)	(0,25)	(0,42)	(1,26)	(0,16)	(0,58)
" voor cons. (gepremieerd)	-	-	-	-	-	-	(0,01)	(0,02)	(0,02)
w.v. niet voor consumptie	(0,02)	(0,04)	(0,04)	(0,01)	(0,02)	(0,02)	(0,44)	(0,03)	(0,19)
Rond/platvis	1,34	0,33	0,71	1,47	0,34	0,76	2,02	0,93	1,35
w.v. voor cons. (gepremieerd)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	3,37	4,22	3,90	3,88	5,36	4,80	4,65	5,07	4,91

	1966			1967			1968		
	winter	seizoen	totaal	winter	seizoen	totaal	winter	seizoen	totaal
Gezouten haring	0,35	2,24	1,52	0,09	1,94	1,24	0,01	1,91	1,17
Gezouten makreel	0,10	0,09	0,10	0,13	0,10	0,12	0,04	0,07	0,06
Verse haring tot.	1,01	1,47	1,30	0,14	0,63	0,45	0,31	0,33	0,32
w.v. voor cons.	(0,70)	(0,55)	(0,61)	(0,06)	(0,19)	(0,14)	(0,14)	(0,10)	(0,11)
" voor cons. (gepremieerd)	(0,29)	(0,66)	(0,52)	(0,06)	(0,43)	(0,30)	(0,13)	(0,23)	(0,19)
w.v. niet voor consumptie	(0,02)	(0,26)	(0,17)	(0,02)	(0,01)	(0,01)	(0,04)	(0,00)	(0,02)
Verse makreel tot.	1,15	0,29	0,61	1,20	0,31	0,64	0,64	0,25	0,40
w.v. voor cons.	(0,72)	(0,19)	(0,38)	(0,56)	(0,13)	(0,29)	(0,27)	(0,12)	(0,18)
" voor cons. (gepremieerd)	(0,32)	(0,09)	(0,18)	(0,38)	(0,13)	(0,22)	(0,26)	(0,11)	(0,17)
w.v. niet voor consumptie	(0,11)	(0,01)	(0,05)	(0,26)	(0,05)	(0,13)	(0,11)	(0,02)	(0,05)
Rond/platvis	1,71	0,40	0,90	2,44	0,42	1,18	2,71	0,38	1,29
w.v. voor cons. (gepremieerd)	-	-	-	(0,11)	(0,05)	(0,07)	(0,16)	(0,04)	(0,08)
Totaal	4,32	4,49	4,43	4,00	3,40	3,63	3,71	2,94	3,24

1) De cijfers over 1964 zijn niet in de tabel opgenomen. Als gevolg van een staking van de opvarenden (van 1 januari tot 22 februari 1964) zijn de uitkomsten over 1964 slechts voor een deel vergelijkbaar met die van andere jaren.

Bron: C.B.S.; L.E.I.

B. Besomming

De totale besomming van de grote zeevisserij was in 1968 1% lager dan in 1967, bij een aanvoer van 85% van die in 1967. De totale haringopbrengst daalde met 3%, de aanvoer liep 23% terug. De makreelbesomming daalde in 1968 met 33% bij een aanvoerdaling van 44%.

Van rond- en platvis steeg de totale aanvoer evenals de besomming in 1968, vergeleken met 1967, met 13%, voornamelijk als gevolg van een hogere besomming van tong en in mindere mate van andere platvis (schol).

Het aandeel van de aan boord diepgevroren vis in de totale besomming is sinds 1965 regelmatig gestegen; in de jaren 1965 t/m 1968 was het aandeel van deze diepvriesvis in de totale besomming resp. 1, 1, 3 en 6%.

Tabel 4. Uitvoer van gezouten en verse haring 1)

	Gezouten haring (incl. bokking)				Verse haring			
	Euro- markt- landen	Oost- europese landen	overige landen	totaal	Euro- markt- landen	Oost- europese landen	overige landen	totaal
Hoeveelheid (in mln kg)								
1960	28,2	2,4	8,5	39,1	25,6	3,0	0,6	29,2
1961	29,9	3,0	9,3	42,2	22,1	2,3	0,6	25,0
1962	25,3	3,1	7,5	35,9	21,4	0,2	0,6	22,2
1963	25,5	5,8	8,0	39,3	21,0	0,2	0,6	21,8
1964	24,8	8,2	6,4	39,4	21,7	0,2	0,5	22,4
1965	24,2	1,7	5,7	31,6	20,3	0,6	0,3	21,2
1966	20,6	-	4,6	25,2	12,5	-	0,2	12,7
1967	18,6	-	5,1	23,8	11,4	-	0,2	11,6
1968	18,2	1,7	3,6	23,5	7,1	-	0,3	7,4
Opbrengst (in mln gld)								
1960	21,3	1,4	8,5	31,2	11,0	1,5	0,4	12,9
1961	21,9	1,7	8,5	32,1	8,2	1,0	0,3	9,5
1962	23,2	1,8	8,5	33,5	11,8	0,1	0,5	12,4
1963	22,8	4,0	8,9	35,7	8,7	0,1	0,4	9,2
1964	21,8	5,8	7,2	34,8	8,6	0,1	0,3	9,0
1965	25,8	1,0	7,4	34,2	11,3	0,3	0,3	11,9
1966	25,6	-	7,0	32,6	8,1	-	0,2	8,3
1967	22,8	-	8,1	30,9	7,4	-	0,2	7,6
1968	23,5	1,8	6,1	31,4	5,0	-	0,2	5,2
Gemiddelde prijs per kg (in cts)								
1960	76	58	100	80	43	50	71	44
1961	73	56	92	76	37	47	53	38
1962	92	59	114	94	55	57	84	56
1963	89	70	111	91	41	52	65	42
1964	88	71	112	88	40	37	64	40
1965	106	61	130	108	56	51	81	56
1966	124	-	154	129	64	-	95	65
1967	122	-	158	130	65	-	100	66
1968	129	104	168	134	70	-	89	70

1) Zie voor nadere specificatie naar land van bestemming de bijlagen 2 en 4 en voor de uitvoercijfers van gezouten haring per seizoen bijlage 3.

Bron: C.B.S.

§ 3. Uitvoer van gezouten en verse haring

De cijfers van de export van gezouten en verse haring van 1960 t/m 1968 zijn vermeld in tabel 4.

De uitvoer van gezouten haring naar de Euromarktl landen daalde in 1968 t.o.v. 1967 met 2%, die naar de overige landen met 29%; in 1968 werd weer gezouten haring uitgevoerd naar een Oosteurop ees land (Polen). De totale uitvoer liep met 1% terug t.o.v. 1967. Doordat de gemiddelde prijs met 3% steeg, nam de totale opbrengst met 2% toe vergeleken met 1967.

De belangrijkste afnemers van de uitgevoerde verse haring waren volgens bijlage 2 in 1967 en 1968 België en Frankrijk. De totale uitvoer van verse haring daalde in 1968, vergeleken met 1967, met 36%, die naar West-Duitsland verminderde het sterkst, nl. met 53%. De gemiddelde opbrengstprijs van de uitgevoerde verse haring steeg van 66 cts per kg in 1967 tot 70 cts in 1968.

Van de aanvoer en de invoer van gezouten en verse haring te zamen werd in de kalenderjaren 1960 t/m 1963 geëxporteerd (inclusief haringconserven) resp. 64, 67, 81 en 56%. In 1964 t/m 1968 waren deze percentages resp. 67, 76, 61, 62 en 56%. Voor deze berekening zijn de hoeveelheden van de verschillende produkten niet tot vangstgewicht herleid.

§ 4. Bedrijfsresultaten

De in de jaren 1960 t/m 1968 gemiddeld per vaartuig behaalde bedrijfsresultaten blijken uit tabel 5. Deze resultaten zijn berekend van de twee belangrijkste groepen na de oorlog gebouwde zijtrawlers resp. met een motorvermogen van 600 t/m 750 pk en van 800 t/m 1 000 pk. Van de hektrawlers, zonder diepvriesinstallatie, met een motorvermogen van 1200 pk zijn de resultaten vanaf 1965 berekend (vóór 1965 waren slechts 3 of minder van deze hektrawlers in bedrijf, waarvoor geen berekeningen zijn uitgevoerd).

Deze berekeningen van de gemiddeld per vaartuig behaalde resultaten zijn gebaseerd op de feitelijk behaalde brutobesomming door alle tot de desbetreffende drie groepen behorende vaartuigen, uit de verschillende rederijplaatsen, die het gehele jaar 1) in bedrijf waren.

Aangezien enkele kosten plaatselijk verschil vertonen - vooral als gevolg van het feit, dat van de rederijen te Katwijk en Vlaardingen de aanvoer niet in de plaats van vestiging van de rederij geschiedt - zijn de calculaties voor de zijtrawlers uitgevoerd voor één plaats van vestiging en aanvoer, nl. Scheveningen. De berekeningen voor de hektrawlers - op één na alle van Katwijkse en Vlaardingse rederijen - zijn evenwel opgesteld inclusief de extra kosten welke het gevolg zijn van het verschil tussen aanvoerhaven en rederijplaats.

- 1) In verband met een staking van de opvarenden van de zijtrawlers, gedurende de periode van 1 januari tot 22 februari 1964, heeft voor deze vaartuigen de besomming van 1964 betrekking op de periode 22 februari tot 31 december 1964.

De zijtrawlers met een motorvermogen van 600 t/m 750 pk behaalden in 1968 gemiddeld een brutobesomming die f. 92 100,- hoger was dan in 1967. Het aantal vaartuigen van deze groep liep terug van 17 in 1967 tot 8 in 1968. Deze overblijvende 8 schepen besomden in 1967 gemiddeld f. 58 200,- méér en de in 1968 niet meer tot de groep gerekende schepen besomden in 1967 gemiddeld f. 60 600,- minder dan het groepsgemiddelde van 1967. Van deze 9 schepen met in 1967 de relatief ongunstigste uitkomsten waren er 3 waarmee in 1968 niet meer het gehele jaar aan de visserij werd deelgenomen (voornamelijk omdat zij voor de boomkorvisserij werden uitgerust). De andere 6 schepen namen in het haringseizoen 1968 niet (2 schepen) of relatief weinig (4 schepen) deel aan de voor de zijtrawlers traditionele haringvisserij, als gevolg waarvan zij in 1968 niet meer tot de groep werden gerekend. In 1968 visten slechts 2 zijtrawlers van deze groep (600 t/m 750 pk) gedurende het gehele jaar met de boomkor, zodat van deze visserij nog geen representatieve gegevens over de bedrijfsuitkomsten kunnen worden verschaft.

De brutobesomming van de zijtrawlers van 800 t/m 1 000 pk was in 1968 gemiddeld f. 11 500,- hoger dan in 1967, terwijl voor de hektrawlers van 1 200 pk een verdere vermindering met f. 56 400,- ten opzichte van 1967 moet worden geconstateerd.

Het totaal van de van de besomming afhankelijke kosten (de procentuele gages, afslagrechten en retributies van Produktschap en Visserij-schap) veranderde in 1968 uiteraard naar verhouding op dezelfde wijze als de besomming.

De vermindering van de aangevoerde hoeveelheid produkten in 1968 ten opzichte van 1967 (zijtrawlers circa 10% en hektrawlers bijna 6%) had tot gevolg, dat het totaal van de met de aanvoer fluctuerende kosten (van laad- en loslonen, vrachten, aankoopbedrag van in het buitenland gekochte haring, tonnen, zout, ijs en premiekistjes) in 1968 over het algemeen kleiner was dan in 1967.

De voortgaande stijging van het loon- en sociale lastenniveau was oorzaak van een verhoging in 1968 van de kosten voor het vaartuig (reparatie en onderhoud) en voor walpersoneel en algemene kosten. Voorts waren de gasolieprijzen en het aan de opvarenden betaalde overig inkomen (voor vakantie e.d. dagen en premiecompensaties) in 1968 hoger dan in 1967.

Tegenover genoemde kostenstijgingen stonden enkele kostenverminderingen, nl. een lagere omslag ter dekking van het tekort voor het uit de markt nemen van gezouten haring, welke niet tegen de door de gezamenlijke aanvoerders vastgestelde minimumprijzen kon worden verkocht. Verder, als gevolg van een gelijkmatiger verloop van de besommingen per reis, een kleiner bedrag aan garantieloon voor de opvarenden.

Na aftrek van de totale exploitatiekosten resulteerde in 1968 een bruto-overschot dat voor de zijtrawlers 600-750 pk (ad f. 50 600,-) aanzienlijk gunstiger was dan in 1967, terwijl het bij de beide andere groepen slechts weinig terugliep.

Voor de berekening van het netto-overschot zijn de afschrijvingen op het vaartuig gecalculeerd op basis van de vervangingswaarde en een economische levensduur van 14 jaar. Het vaartuig is hierbij als één geheel

beschouwd, zodat geen onderscheid is gemaakt in de geschatte levensduur van de casco's en van de motoren.

De berekende rente in de jaren 1960 t/m 1968, afgeleid uit de gemiddelde opbrengst van langlopende staatsobligaties, bedraagt resp. 4,5 - 4,2 - 4,3 - 4,4 - 5,0 - 5,6 - 6,5 - 6,2 en 6,5% van het gemiddeld in het vaartuig (op basis van de vervangingswaarde) en de overige bedrijfsmiddelen geïnvesteerde vermogen.

In de bedrijfskosten is geen beloning voor de door de ondernemer (reder) gegeven leiding en gehouden toezicht begrepen, aangezien hiervoor geen bevredigende berekening kon worden gemaakt.

Tabel 5 toont, dat na 1962 voor de zijtrawlers de exploitatie gemiddeld steeds in een nettotekort resulteerde; behalve in 1965 en 1966, in welke jaren voor de groep van 800 t/m 1 000 pk een klein netto-overschot kon worden berekend. Voor de hektrawlers was er alleen in 1965 een netto-overschot. In 1968 leden de zijtrawlers van 600 t/m 750 pk een nettoverlies dat circa 60% minder ongunstig was dan in 1967. Voor de beide andere groepen was het nettotekort in 1968 resp. 6 en 8% groter dan in 1967.

Volgens tabel 5 steeg de gage en het overig inkomen (vakantie e.a. betaald verlof, huur- en premiecompensatie, enz.) van een matroos in 1968 bij de drie groepen tot resp. f. 15 000,-, f. 15 400,- en f. 19 300,- vergeleken met resp. f. 12 200,-, f. 15 100,- en f. 18 600,- in 1967.

Tabel 5. Bedrijfsresultaten per vaartuig van de grote zeevisserij 1)
(in 1 000 gld)

		Na de oorlog gebouwde zijtrawlers (zonder diepvriesinstallatie)		Hektrawlers (zonder diepvriesinstallatie)
		600-750 pk	800-1 000 pk	1 200 pk
Bruto- besomming	1960	555,2	593,4	-
	1961	538,9	580,6	-
	1962	558,1	648,1	-
	1963	457,4	545,1	-
	1964 2)	430,8	529,1	-
	1965	485,1	687,7	1 010,0
	1966	589,5	754,8	1 033,4
	1967	497,2	668,0	972,7
	1968	589,3 3)	679,5	916,3
Bruto- overschot	1960	124,3	126,1	-
	1961	110,9	110,3	-
	1962	136,5	167,8	-
	1963	36,8	65,5	-
	1964 2)	1,5	51,4	-
	1965	20,6	118,7	198,3
	1966	49,6	121,0	155,9
	1967	-19,3	38,0	98,1
	1968	50,6 3)	37,5	93,2
Netto- overschot 4)	1960	54,2	46,0	-
	1961	40,9	29,5	-
	1962	65,3	82,7	-
	1963	-37,8	-24,5	-
	1964 2)	-66,9	-46,9	-
	1965	-54,8	11,8	35,9
	1966	-35,2	0,3	-28,1
	1967	-110,5	-94,0	-101,9
	1968	-42,5 3)	-99,8	-110,3
Gage en overig inkomen van een matroos	1960	10,5	11,1	-
	1961	10,4	11,1	-
	1962	11,2	12,7	-
	1963	9,7	11,2	-
	1964 2)	9,6	11,5	-
	1965	11,4	15,0	19,8
	1966	13,9	16,6	19,6
	1967	12,2	15,1	18,6
	1968	15,0 3)	15,4	19,3

1) Met betrekking tot de bedrijfskosten van de zijtrawlers is verondersteld dat de aanvoer in de rederijplaats geschiedt (Scheveningen). T.a.v. de hektrawlers (vrijwel alle uit Katwijk) zijn de extra kosten, welke als gevolg van het verschil tussen rederijplaats en aanvoerhaven worden gemaakt, meegeteld.

2) De cijfers over 1964 hebben, i.v.m. een staking van de opvarenden, betrekking op het tijdvak van 22 februari tot 31 december. Alle vaste kosten over 1964 (onderhoud, assurantie, afschrijving, rente enz.) zijn ten laste van dit tijdvak gebracht.

3) Het aantal zijtrawlers 600-750 pk (in 1967 nog 17) is in 1968 teruggelopen tot 8. De gemiddelde besomming van deze 8 trawlers bedroeg in 1967 f. 565 400,-, waaruit blijkt dat de samenstelling van de groep ingrijpend is gewijzigd.

4) Na afschrijving op basis van een economische levensduur van 14 jaar.

Tabel 6. Overzicht van de vloot van de kleine zeevisserij 1)
(toestand per 31 december)

	1957	1960	1963	1966	1967	1968
Totaalaantal vaartuigen waarmee aan de kleine zeevisserij is deelgenomen	369	456	578	556	603	637
Aantal vaartuigen waarvoor de kleine zeevisserij hoofdbedrijf was	268	348	482	459	480	513
w.v. maatschap 2)	169	200	272	303	325	371
arb. overeenk. 3)	99	148	210	156	155	142
Gemiddeld motorvermogen	166 pk	194 pk	240 pk	291 pk	324 pk	377 pk
Aantal vaartuigen met een motor van:						
1-200 pk	221	224	226	115	85	56
201-300 pk	28	97	171	189	181	163
301-400 pk	18	26	60	94	111	110
401-600 pk	1	1	24	59	93	145
meer dan 600 pk	-	-	1	2	10	39
Aantal vaartuigen met een casco van:						
0-10 jaar oud	125	181	307	297	315	344
11-20 jaar oud	40	48	74	97	92	100
meer dan 20 jaar oud	103	119	101	65	73	69

1) Inclusief visloggers en motorkotters > 27 meter.

2) Vaartuigen met bemanning op maatschapscontract.

3) Vaartuigen met bemanning volgens arbeidsovereenkomst.

Bron: Directie van de Visserijen; C.B.S.; L.E.I.

HOOFDSTUK III

Kleine zeevisserij

§ 1. De vloot

In 1968 werd met 637 vaartuigen aan de kleine zeevisserij deelgenomen, 35 meer dan in 1967. Deze schepen beoefenden de trawlvisserij op verse zeevis, hetzij met de bordentrawl, hetzij met boomkorren. Met een aantal van deze vaartuigen is voorts deelgenomen aan de spanvisserij op verse haring en op rondvis (kabeljauw en wijting).

Van deze 637 schepen hadden er 124 de kleine zeevisserij als nevenbedrijf naast in de meeste gevallen de garnalenvisserij of de IJsselmeervisserij als hoofdbedrijf. Doordat het accent bij een aantal van deze schepen in het ene jaar meer op de kleine zeevisserij en in een ander jaar meer op de garnalen- of IJsselmeervisserij ligt moeten deze schepen nu eens bij de kleine zeevisserij en dan weer bij andere visserijen worden ingedeeld. Dit beïnvloedt uiteraard zowel de samenstelling als de grootte van de verschillende vloeten.

Het aantal schepen waarvoor de kleine zeevisserij hoofdbedrijf was nam in 1968 ten opzichte van 1967 met 7% toe. De toeneming kwam geheel voor rekening van de schepen met bemanning op maatschapscontract; de schepen met bemanning volgens arbeidscontract namen in aantal af.

In 1968 is het gemiddelde motorvermogen van de kleine zeevissersvloot verder toegenomen: 377 pk tegen 324 pk in 1967, een stijging van 16%. Er heeft zich in 1968 een verdere verschuiving voorgedaan ten gunste van het aantal schepen met meer dan 400 pk; in 1968 had 36% van de vloot een motor van meer dan 400 pk (in 1967 nog slechts 21%).

De leeftijdsopbouw van de vloot van de kleine zeevisserij is in 1968 iets gunstiger geworden. Het percentage schepen, ouder dan 20 jaar, daalde van 15 in 1967 tot 14 in 1968, terwijl de schepen met een ouderdom van 10 jaar of minder in 1968 67% van de vloot uitmaakten tegen in 1967 66%. Deze lichte verbetering van de leeftijdsopbouw moet worden toegeschreven aan de uitbreiding van de vloot met nieuwe vaartuigen; het aantal schepen van 11 jaar en ouder nam namelijk iets toe.

Tabel 7. Aanvoer en besomming van de kleine zeevisserij

	1957	1960	1963	1966	1967	1968
Aanvoer (mln kg)	45,8	51,2	77,6	86,3	84,0	89,7
w.v. platvis	17,0	20,3	31,4	50,3	49,4	50,6
(w.v. tong)	(4,1)	(7,0)	(10,7)	(23,3)	(21,5)	(20,9)
rondvis enz.	16,3	14,4	17,1	27,1	26,7	32,8
makreel	1,8	0,8	3,1	0,6	0,3	0,6
verse haring	10,6	15,7	24,4	6,0	6,2	4,7
gezouten haring	0,1	0,0	1,6	2,3	1,4	1,0
Besomming (mln gld)	26,9	39,4	57,7	116,2	120,1	126,4
w.v. platvis	18,5	28,4	43,0	95,8	100,1	103,6
(w.v. tong)	(11,6)	(20,0)	(32,3)	(74,9)	(80,7)	(83,5)
rondvis enz.	4,7	6,6	6,3	14,7	15,3	19,0
makreel	0,4	0,2	1,2	0,3	0,1	0,3
verse haring	3,3	4,2	6,4	3,1	3,2	2,5
gezouten haring	0,0	0,0	0,8	2,3	1,4	1,0
Gem. prijs (cts/kg)						
platvis	108	140	137	190	203	205
w.v. tong	284	285	304	321	375	398
rondvis enz.	29	46	37	55	57	58
makreel	25	27	37	46	35	45
verse haring	31	27	26	51	51	52
gezouten haring	42	65	51	99	105	104

Bronnen: Directie van de Visserijen; C.B.S.; L.E.I.

§ 2. Aanvoer en besomming

De totale aanvoer van de kleine zeevisserij is in 1968, vergeleken met 1967, met bijna 7% toegenomen tot 89,7 miljoen kg. Haring, zowel vers als gezouten, werd minder aangevoerd, makreel daarentegen meer. Ook de aanvoer van rondvis was hoger, evenals die van platvis. Tong werd echter in 1968 in mindere mate aangevoerd als in 1967.

Door de gestegen aanvoer en de in het algemeen hoger geworden aanvoerprizen was de brutobesomming van de kleine zeevisserij in 1968 met 126,4 miljoen gulden 5% hoger dan in 1967, ondanks de daling van de tongenaanvoer, die namelijk werd gecompenseerd door een hogere prijs, hetgeen leidde tot een hogere besomming van tong (83,5 miljoen gulden in 1968 tegen 80,7 miljoen in 1967). De overige platvis leverde een iets hogere besomming, terwijl er aan rondvis vrij aanzienlijk meer werd besomd. Onder invloed van de daling van de haringaanvoer nam ook de besomming van gezouten en verse haring af.

De gemiddelde opbrengstprijs van platvis was iets hoger dan in 1967, ondanks een daling van de scholprijzen, doch dank zij een hogere prijs voor tong. De prijs van makreel steeg aanzienlijk, die van verse haring en rondvis slechts weinig; gezouten haring bracht iets minder per kg op.

Tabel 8. Bedrijfsresultaten per vaartuig van de kleine zeevisserij (in 1 000 gld)

		Maatschapskotters			Kotters met bemanning op arbeidsovereenkomst		
		excl. Urk	Urk	alle vtgn.			
		201-250 pk	251-375 pk	400-700 pk	240-300 pk	301-400 pk	401-625 pk
Bruto- besomming	1960	-	-	-	206,0	-	-
	1961	144,4	-	-	206,3	-	-
	1962	205,1	223,1	-	209,5	249,5	-
	1963	161,9	161,3	-	181,4	207,9	-
	1964	192,7	222,3	-	166,1	224,9	298,1
	1965	243,5	288,3	-	208,6	255,1	333,3
	1966	228,2	373,6	-	281,7	316,1	379,9
	1967	184,5	342,5	381,7	243,6	295,6	363,5
	1968	158,8	281,2	378,9	240,3	295,4	396,2
Bruto- overschot	1960	-	-	-	67,4	-	-
	1961	35,9	-	-	57,9	-	-
	1962	64,8	58,5	-	58,2	81,2	-
	1963	34,9	28,1	-	27,1	40,6	-
	1964	41,1	51,2	-	16,2	35,7	42,7
	1965	61,7	77,1	-	31,0	50,7	76,2
	1966	58,7	109,1	-	67,3	79,0	97,8
	1967	40,1	88,0	106,4	39,2	60,3	90,5
	1968	24,8	55,5	98,5	26,9	50,2	91,1
Netto- overschot	1960	-	-	-	32,3	-	-
	1961	15,0	-	-	23,4	-	-
	1962	40,0	26,6	-	24,7	40,3	-
	1963	11,9	-4,8	-	-6,6	-2,0	-
	1964	16,3	13,7	-	-20,5	-15,9	-28,3
	1965	35,0	37,3	-	-6,5	-5,5	1,0
	1966	32,2	64,6	-	26,5	17,8	14,1
	1967	10,6	41,5	44,4	-0,3	-1,6	-1,0
	1968	-3,6	8,9	25,8	-9,3	-12,0	1,6
"Deel" van een volwassen opva- rende (excl. soc. lasten), bij arb. overeenk. "deel" van een matroos, incl. graailoon, etc.	1960	-	-	-	8,4	-	-
	1961	12,1	-	-	8,6	-	-
	1962	15,4	18,1	-	9,2	10,7	-
	1963	12,2	13,0	-	8,4	9,5	-
	1964	15,7	17,6	-	9,1	10,8	11,7
	1965	20,0	22,7	-	11,5	12,6	14,0
	1966	21,4	31,3	-	14,8	14,8	15,9
	1967	17,8	27,5	29,1	13,6	14,1	15,4
	1968	14,9	20,4	25,6	13,4	14,8	16,7

(- = geen vaartuigen bij het onderzoek betrokken)

§ 3. Bedrijfsresultaten

De gemiddelde bedrijfsresultaten per vaartuig van enkele groepen kotters zijn vermeld in tabel 8. De kotters met bemanning op maatschapscontract visten allen met boomkorren, terwijl een aantal onder hen ook de spanvisserij uitoefenden. De kotters met bemanning volgens arbeids-overeenkomst visten voornamelijk met de bordentrawl, hoewel in 1968 in een enkel geval ook met boomkorren werd gevist. Door de snelle veranderingen die zich in de kleine zeevisserij hebben voltrokken in de afgelopen jaren, vooral wat betreft het in de vaart brengen van kotters met een steeds sterkere motor, is het niet mogelijk van elke groep de bedrijfsresultaten over een lange reeks van jaren te tonen. Het gevolg is dat in genoemde tabel van de meeste groepen de gegevens over één of meer jaren ontbreken.

A. Kotters met bemanning op maatschapscontract

De besomming van de kotters van 201-250 pk (exclusief Urk) daalde in 1968 aanzienlijk, namelijk met 14%. Mede door kostenstijgingen daalde het nettoresultaat zodanig, dat 1968 met een tekort moest worden afgesloten. Het deel van een volwassen opvarende (na aftrek van sociale lasten) was 16% lager.

Van de Urker kotters van 251-375 pk nam de besomming met 18% af. Het nettoresultaat was eveneens gevoelig minder, hoewel nog wel een overschot werd geboekt. Per volwassen opvarende werd 26% minder verdiend (na aftrek van sociale lasten).

De groep kotters met motoren van 400 en meer pk zag de besomming relatief het minst dalen, namelijk met 1%. Het netto-overschot daalde echter aanzienlijk als gevolg van kostenstijgingen. Het deel van een volwassen opvarende (na aftrek van sociale lasten) daalde met 12%.

Dat de achteruitgang van de resultaten van de grotere kotters relatief geringer was dan van de kleinere kan mede zijn veroorzaakt door het feit dat in het algemeen de bedrijven met relatief beter renderende (kleinere) schepen overgaan tot de exploitatie van grotere schepen, zodat in de groepen kleinere schepen de bedrijven met relatief lagere uitkomsten de overhand krijgen.

B. Kotters met bemanning volgens arbeidscontract

Van de vaartuigen met een relatief gering motorvermogen waren de resultaten in het algemeen slechter, terwijl de groep grootste kotters een beter resultaat dan in 1967 boekten. De kotters van 240-300 pk hadden een iets lagere besomming dan in 1967, waarbij echter het nettotekort vrij aanzienlijk toenam. Het deel van een matroos daalde enigszins.

De kotters met motoren van 301-400 pk besomden in 1968 evenveel als in 1967, doch het nettotekort nam ook hier toe. Het deel van een matroos was 5% hoger.

De kotters van 401-625 pk boekten een 9% hogere besomming, terwijl het tekort in een netto-overschot verkeerde. Het deel van een matroos was 8% hoger.

Tabel 9. Overzicht van de vloot van de garnalenvisserij
(toestand per 31 december)

	1957	1960	1963	1966	1967	1968
Totaalaantal vaartuigen waarmee aan de garnalenvisserij is deelgenomen	366	342	343	313	315	311
Aantal vaartuigen waarvoor de garnalenvisserij hoofdbedrijf was	221	253	280	232	230	231
Gemiddeld motorvermogen	56 pk	80 pk	97 pk	119 pk	128 pk	133 pk
Aantal vaartuigen met een motor van:						
1- 79 pk	148	119	86	52	42	36
80-150 pk	73	134	182	147	115	143
meer dan 150 pk	-	-	12	33	73	52
Aantal vaartuigen met een casco van:						
0-10 jaar oud	31	27	45	53	55	61
11-20 jaar oud	24	38	38	28	28	21
meer dan 20 jaar oud	166	188	197	151	147	149

Bron: Directie van de Visserijen; Produktschap voor Vis en Visprodukten; C.B.S.; L.E.I.

HOOFDSTUK IV

Garnalenvisserij

§ 1. De vloot

Het aantal vaartuigen dat in 1968 aan de garnalenvisserij heeft deelgenomen (311) was ongeveer gelijk aan dat in 1966 en 1967. Ook waren er ongeveer evenveel vaartuigen voor welke de garnalenvisserij hoofdbedrijf was (231). Op de overige 80 vaartuigen werd de garnalenvisserij als nevenbedrijf uitgeoefend, naast de kleine zee- of de IJsselmeervisserij als hoofdbedrijf. Men zie in dit verband de opmerking gemaakt bij de kleine zeevisserijvloot betreffende onderlinge verschuivingen tussen de vloten van de verschillende takken van visserij.

Het gemiddeld motorvermogen van de schepen voor welke de garnalenvisserij hoofdbedrijf was is verder gestegen en wel van 128 pk in 1967 tot 133 pk in 1968. Opvallend is de teruggang van het aantal schepen met motoren boven de 150 pk; blijkbaar hebben verschillende schepen met dergelijke motoren, die in het verleden voor de garnalenvisserij werden gebruikt, thans de kleine zeevisserij als hoofdbedrijf.

De leeftijdsopbouw van de garnalenvloot is in 1968, vergeleken met 1967, enigszins veranderd. Had in 1967 23% van de schepen een ouderdom van 10 jaar of minder, in 1968 steeg dit percentage tot 26. Het aantal schepen, ouder dan 20 jaar, nam echter relatief ook toe: van 64 tot 65%, terwijl de tussenliggende groep (11-20 jaar oud) daalde van 12 tot 9%.

De vloot van de garnalenvisserij blijkt dus zowel naar aantal als naar samenstelling in de laatste twee jaren weinig veranderingen te hebben ondergaan.

Tabel 10. Aanvoer en opbrengst van garnalen

	1957	1960	1963	1966	1967	1968
Aanvoer (mln kg)						
Consumptiegarnalen	4,4	4,3	8,0	7,4	7,4	6,6
Drogerijgarnalen	7,7	8,6	12,6	5,4	4,5	2,8
Besomming (mln gld)						
Consumptiegarnalen	7,1	10,0	10,3	17,3	17,3	16,3
Drogerijgarnalen	0,5	0,5	0,5	0,2	0,2	0,1
Gem. prijs (cts/kg)						
Consumptiegarnalen	162	232	128	234	234	248
Drogerijgarnalen	6,2	6,1	4,3	4,0	3,9	3,8

Bron: Produktschap voor Vis en Visprodukten; C.B.S.

Tabel 11. Aanvoer van consumptiegarnalen per visgrond

	1957	1960	1963	1966	1967	1968
Zuidelijke visgronden						
Pellerijgarnalen:						
aanvoer (mln kg)	0,4	0,3	0,5	0,7	1,0	0,4
gem. prijs (cts/kg)	130	236	121	193	185	256
Exportgarnalen:						
aanvoer (mln kg)	0,8	1,2	2,4	1,7	1,7	1,0
gem. prijs (cts/kg)	210	281	207	295	251	319
Noordelijke visgronden						
Pellerijgarnalen:						
aanvoer (mln kg)	2,3	1,9	4,1	3,2	3,3	3,6
gem. prijs (cts/kg)	131	187	80	167	176	198
Exportgarnalen:						
aanvoer (mln kg)	0,9	0,9	1,0	1,8	1,4	1,8
gem. prijs (cts/kg)	214	253	138	312	381	283

Bron: Produktschap voor Vis en Visprodukten; C.B.S.

§ 2. Aanvoer en besomming

De totale aanvoer van consumptiegarnalen is in 1968 met ruim 10% gedaald ten opzichte van 1967. De gemiddelde opbrengstprijs was evenwel met f. 2,48 per kg 6% hoger dan in 1967. Daardoor daalde wel de totale opbrengst van garnalen (van 17,3 miljoen gulden in 1967 tot 16,3 miljoen in 1968), doch deze daling was relatief geringer dan die van de aangevoerde hoeveelheid, nl. ongeveer 6%.

De aanvoer van drogerijgarnalen is aanzienlijk afgenomen: van 4,5 miljoen kg in 1967 tot 2,8 miljoen kg in 1968. Bij een enigszins lagere gemiddelde prijs was de opbrengstwaarde van drogerijgarnalen dan ook belangrijk minder.

De daling van de aanvoer van consumptiegarnalen voltrok zich in het bijzonder in de zuidelijke aanvoerhavens. Werd in het zuiden in 1967 nog 1,0 miljoen kg pellerijgarnalen en 1,7 miljoen kg exportgarnalen aangevoerd, in 1968 was deze aanvoer gedaald tot 0,4 miljoen kg pellerijgarnalen en 1,0 miljoen kg exportgarnalen. Hiertegenover stonden in het zuiden in het algemeen gestegen gemiddelde opbrengstprijzen: de pellerijgarnalen brachten f. 2,56 per kg op (38% meer dan in 1967) en de exportgarnalen f. 3,19 per kg (27% meer dan in 1967).

In het noorden daarentegen was de aanvoer van consumptiegarnalen hoger dan in 1967: 3,6 miljoen kg pellerijgarnalen tegen 3,3 miljoen kg in 1967 en 1,8 miljoen kg exportgarnalen tegen 1,4 miljoen kg in 1967. De gemiddelde prijs van de pellerijgarnalen steeg tot f. 1,98 in 1968 (13% hoger dan in 1967), doch de gemiddelde opbrengstprijs van exportgarnalen in het noorden daalde met 26% tot f. 2,83 per kg.

De soms grote verschillen in de gemiddelde aanvoerprijs van de garnalen uit de zuidelijke en noordelijke visgronden worden mogelijk veroorzaakt door een plaatselijk uiteenlopende marktstructuur.

In 1968 blijkt dus de garnalenvisserij in de noordelijke visgronden, mede onder invloed van de toegenomen visserij nabij het eiland Sylt, een grotere omvang te hebben gekreken, terwijl de garnalenvisserij in de zuidelijke visgronden aanzienlijk in belangrijkheid heeft ingeboet. Een niet te verwaarlozen factor was hierbij de toenemende belangstelling voor de kleine zeevisserij in het zuiden.

Tabel 12. Uitvoer van consumptiegarnalen

	1957	1960	1963	1966	1967	1968
In mln kg 1)						
Totaal	3,8	4,2	7,4	8,0	7,6	6,9
w.v. ongepeld	1,7	2,2	3,4	3,7	3,7	3,1
Naar België	2,3	2,3	4,3	4,5	4,0	3,8
w.v. ongepeld	0,5	0,4	0,8	0,6	0,4	0,4
Naar Frankrijk	1,4	1,9	2,9	3,4	3,0	2,8
w.v. ongepeld	1,2	1,8	2,6	3,0	2,7	2,7
In mln gld						
Totaal	8,7	12,8	17,0	28,2	27,0	25,6
w.v. ongepeld	4,6	7,3	8,2	13,5	13,1	11,2
Naar België	4,7	6,5	9,4	14,9	13,7	14,3
w.v. ongepeld	1,1	1,3	1,6	1,7	1,2	1,3
Naar Frankrijk	3,8	6,3	7,3	13,1	11,8	10,8
w.v. ongepeld	3,5	5,9	6,6	11,7	10,9	9,6

1) Ter bepaling van het totaal zijn voor elke 30 kg gepelde garnalen 100 kg ongepelde garnalen gerekend.

Bron: C.B.S.

§ 3. Uitvoer, invoer en binnenlands verbruik van consumptiegarnalen

A. Uitvoer

De gedaalde aanvoer van consumptiegarnalen heeft ook een vermindering van de uitgevoerde hoeveelheid consumptiegarnalen met zich meegebracht. Werd in 1967 nog 7,6 miljoen kg consumptiegarnalen uitgevoerd, in 1968 bedroeg deze hoeveelheid 6,9 miljoen kg, een daling van 9%. Ook de uitvoerwaarde daalde, met 5%, tot 25,6 miljoen gulden.

Van de som van aan- en ingevoerde hoeveelheid werd in 1968 82% uitgevoerd, in de jaren 1965, 1966 en 1967 was dit percentage resp. 90, 89 en 86. Van het genoemde totaal van aanvoer en invoer blijkt dus een geleidelijk afnemend gedeelte te worden geëxporteerd.

De gemiddelde uitvoerprijs van ongepelde garnalen steeg in 1968, vergeleken met 1967, van f. 3,58 per kg tot f. 3,64 (een toeneming van bijna 2%).

Naar België werd in 1968 een kleinere hoeveelheid uitgevoerd dan in 1967, doch de uitvoerwaarde naar dat land steeg. De uitvoer naar Frankrijk was zowel naar hoeveelheid als naar waarde lager.

Tabel 13. Invoer van consumptiegarnalen 1)

	1957	1960	1963	1966	1967	1968
In 1 000 kg 2)						
Totaal	10	262	1 575	1 581	1 536	1 783
w.v. ongepeld	10	60	282	141	56	333
Uit W.-Duitsland	-	220	1 525	1 442	1 407	1 645
w.v. ongepeld	-	51	235	115	27	308
In 1 000 gld						
Totaal	36	574	2 922	4 231	4 452	5 316
w.v. ongepeld	36	138	557	399	312	1 002
Uit W.-Duitsland	-	456	2 706	3 836	4 068	4 781
w.v. ongepeld	-	90	360	250	113	753

1) Alleen garnalen die naar soort vergelijkbaar zijn met de door Nederlandse garnalen-vissers aangevoerde garnalen.

2) Ter bepaling van het totaal zijn voor elke 30 kg gepelde garnalen 100 kg ongepelde garnalen gerekend.

Bron: C.B.S.

Tabel 14. Binnenlands verbruik van consumptiegarnalen (in 1 000 kg) 1)

	1957	1960	1963	1966	1967	1968
Aanvoer	4 401	4 298	8 045	7 386	7 405	6 580
+ invoer	10	262	1 575	1 581	1 536	1 783
- uitvoer	3 786	4 175	7 379	7 983	7 645	6 891
Binnenlands verbruik 2)	625	385	2 241	984	1 296	1 472

1) Ter bepaling van het totaal zijn voor elke 30 kg gepelde garnalen 100 kg ongepelde garnalen gerekend.

2) Afgezien van voorraadmutaties.

B. Invoer

De ingevoerde hoeveelheid consumptiegarnalen is in 1968, vergeleken met 1967, met 16% toegenomen en bereikte het totaal van bijna 1,8 miljoen kg. Ook de invoerwaarde is gestegen, en wel met 19% tot ruim 5,3 miljoen gulden. De gemiddelde invoerprijs is dus, aangezien de invoerwaarde sterker steeg dan de ingevoerde hoeveelheid, hoger geworden.

Evenals in de afgelopen jaren werd het grootste gedeelte van de (met de door Nederlandse vissers gevangen garnalen vergelijkbare) garnalen-invoer betrokken uit West-Duitsland.

In 1968 werden, in verhouding tot de totale invoer, relatief meer ongepelde garnalen ingevoerd dan in de voorgaande jaren.

C. Binnenlands verbruik

Het binnenlands verbruik van consumptiegarnalen is in 1968 ten opzichte van 1967 met 14% gestegen en bedroeg ongeveer 1,5 miljoen kg (ongepeld gewicht).

Om een berekening te kunnen maken van het totale binnenlandse verbruik zijn de in- en uitgevoerde hoeveelheden gepelde garnalen omgerekend tot ongepelde garnalen in de verhouding 30 : 100. Voorts waren geen gegevens beschikbaar over eventuele voorraadmutaties, waardoor het berekende verbruik mogelijk iets kan afwijken van het werkelijke verbruik.

Tabel 15. Bedrijfsresultaten per vaartuig van de garnalenvisserij (in 1000 gld)

		Zeeuwse zeegaten 80 pk en meer 1)		Waddengebied		
		BR/VLI	ARM	≥ 75 pk WR	≥ 60 pk HA	≥ 45 pk ZK
Bruto- besomming	1960		57,9	76,0	34,9	40,1
	1961	75,2	48,3	51,3	35,4	31,8
	1962	83,7	76,5	64,7	48,1	39,4
	1963	83,6	74,3	71,4	47,8	35,6
	1964	81,9	82,5	103,7	52,1	44,3
	1965	142,1	123,8	149,0	81,9	55,1
	1966	157,3	133,6	154,4	68,8	61,7
	1967	137,5	125,4	140,4	85,1	56,9
	1968	106,4	94,5	117,2	74,9	51,1
Bruto- overschot	1960		14,5	18,0	10,8	11,6
	1961	20,6	9,6	10,1	11,5	6,8
	1962	23,7	19,0	16,8	13,7	11,3
	1963	19,5	15,6	15,4	12,8	8,9
	1964	15,5	15,9	25,8	10,3	8,7
	1965	36,4	32,6	40,3	25,6	13,4
	1966	40,8	34,6	39,1	18,1	17,4
	1967	33,2	30,6	32,1	20,7	12,2
	1968	13,0	15,2	23,1	12,9	8,4
Netto- overschot	1960		9,8	12,6	6,9	7,5
	1961	14,7	5,2	5,6	8,2	3,0
	1962	17,3	12,5	11,9	9,3	7,4
	1963	10,6	7,5	8,4	6,8	4,8
	1964	4,4	5,5	15,7	2,6	2,7
	1965	21,9	20,7	26,7	17,2	6,8
	1966	25,3	20,5	22,0	10,0	10,3
	1967	14,9	15,4	14,2	11,1	5,5
	1968	-5,9	1,5	4,1	3,8	1,6
"Deel" van een volwassen op- varende (excl. soc.lasten)	1960		7,2	11,2	5,5	7,3
	1961	9,5	5,9	6,7	5,2	6,4
	1962	10,4	9,1	9,7	6,9	6,9
	1963	9,6	8,6	10,1	6,9	6,3
	1964	10,0	9,5	14,4	8,3	7,5
	1965	18,2	15,1	20,2	13,5	9,1
	1966	20,0	16,0	21,8	12,8	10,4
	1967	16,8	14,3	18,5	13,0	9,7
	1968	12,9	10,4	14,3	12,3	8,9

1) Tot en met 1960 één groep.

§ 4. Bedrijfsresultaten

Om inzicht te verkrijgen in de bedrijfsresultaten van de garnalenvisserij zijn voor een vijftal groepen de belangrijkste gegevens van de exploitatierekening berekend (zie tabel 15). Het betreft twee groepen schepen die voornamelijk in en buiten de Zeeuwse zeegaten vissen (resp. met thuishaven Breskens of Vlissingen en met thuishaven Arnemuiden of Colijnsplaat) en drie groepen schepen uit het Waddengebied (met thuishaven resp. Den Oever, Harlingen en Zoutkamp). Met deze schepen werd de garnalenvisserij als hoofdbedrijf uitgeoefend, terwijl daarnaast, vooral met de grotere vaartuigen, diverse andere visserijen werden uitgeoefend, zoals spanvisserij, boomkorvisserij op verse zeevis, IJsselmeer-visserij. De resultaten van deze nevenvisserijen zijn in de totale resultaten begrepen.

De besomming van de groep vaartuigen uit Breskens/Vlissingen toont in 1968, vergeleken met 1967, een daling van 23%. Terwijl in 1967 nog een netto-overschot werd behaald, leverde de exploitatie in 1968 een tekort op. Ook het deel van een volwassen opvarende was aanzienlijk (23%) lager.

De vaartuigen uit Arnemuiden (en Colijnsplaat) besomden in 1968 25% minder dan in het voorgaande jaar. Hoewel nog wel een netto-overschot werd verkregen, was dit toch zeer gering in vergelijking met voorgaande jaren. Het deel van een volwassen opvarende liet met 27% eveneens een sterke achteruitgang zien.

De daling van de besomming van de groep vaartuigen uit Wieringen bedroeg 17%. Het netto-overschot liep ook bij deze groep belangrijk terug, terwijl het deel van een volwassen opvarende met 23% daalde.

Bij de vaartuigen uit Harlingen bleef de daling van de besomming beperkt tot 12%. Het netto-overschot was echter, mede onder invloed van kostenstijgingen, belangrijk lager. Het deel van een volwassen opvarende liep 5% terug.

Relatief de geringste achteruitgang van de besomming ondervonden de vaartuigen uit Zoutkamp: 10%. Het netto-overschot bleek echter ook bij deze schepen aanzienlijk geringer. Per volwassen opvarende werd 8% minder deel ontvangen.

Resumerend kan worden vastgesteld dat de garnalenvisserij in 1968 aanzienlijk lagere resultaten opleverde dan in 1967, waarbij de schepen uit Zeeland de grootste achteruitgang ondervonden.

Tabel 16. Overzicht van de IJsselmeervloot
(toestand per 31 december)

	1957	1960	1963	1966	1967	1968
Totaalaantal vergunninghouders	476	438	316	267	257	247
Aantal vaartuigen waarvoor de IJsselmeervisserij						
hoofdbedrijf was	444	400	270	249	235	225
Waarvan:						
motorkuilers	92	109	126	128	121	114
fuikenvissers	63	64	41	51	49	48
hoekwantvissers 1)	103	106	68	54	51	44
div. kleine bedr. 2)	186	121	35	16	14	19
Voortbeweging met:						
motoren	401	378	259	241	230	220
zeilen	43	22	11	8	5	5
Aantal vaartuigen met een casco van:						
0-10 jaar oud	57	44	49	51	48	50
11-20 jaar oud	70	83	74	72	73	58
meer dan 20 jaar oud	317	273	147	126	114	117

1) Inclusief snoekbaars-hoekwantvissers.

2) Inclusief zeilkuilers.

Bron: Directie van de Visserijen; Rijksdienst Zuiderzeesteenwet; L.E.I.

HOOFDSTUK V

IJsselmeervisserij

§ 1. De vloot

Het aantal IJsselmeervergunningen is in 1968 verder teruggelopen (zie tabel 16). Ook het aantal vaartuigen waarvoor de IJsselmeervisserij hoofdbedrijf was liep terug.

In de samenstelling van de vloot naar het meest gebruikte vistuig kwam weinig verandering. Alle groepen lieten een teruggang zien, alleen de groep diverse kleine bedrijven werd wat groter, doordat er wat meer vaartuigen voorkwamen met zeer geringe besommingen.

Hoewel het aantal vaartuigen van 0-10 jaar oud met 2 toenam, deze groep vaartuigen maakte in 1968 22% van de vloot uit tegen 20% in 1967, is de vloot als geheel qua leeftijdsopbouw ongunstiger geworden. Het percentage schepen, ouder dan 20 jaar, liep namelijk van 1967 tot 1968 op van 49 tot 52%.

Tabel 17. Aanvoer en opbrengst van IJsselmeervis

	1957	1960	1963	1966	1967	1968
Aanvoer (in 1 000 kg)						
Kuilaal en -paling	1 321	1 575	882	1 327	1 298	917
Hoekaal en -paling	596	841	326	382	431	420
Fuikaal en -paling	435	390	287	543	682	656
Overige aal en paling	158	185	112	103	33	236
Totaal aal en paling	2 510	2 991	1 607	2 355	2 444	2 229
Snoekbaars	314	593	109	159	92	279
Brasem	229	399	79	100	74	81
Baars	193	174	236	111	119	165
Bot	25	13	26	37	16	17
Overige vis	659	455	329	231	195	335
Nest	9 452	7 930	7 646	11 909	11 320	6 935
Totaal	13 382	12 555	10 032	14 902	14 260	10 041
Opbrengst (in 1 000 gld)						
Kuilaal en -paling	2 700	3 918	2 469	4 945	5 189	4 087
Hoekaal en -paling	1 705	2 615	1 085	1 950	2 144	2 106
Fuikaal en -paling	1 069	1 015	854	2 087	2 721	2 657
Overige aal en paling	404	527	322	397	106	868
Totaal aal en paling	5 878	8 075	4 730	9 379	10 160	9 718
Snoekbaars	644	1 008	222	413	179	446
Brasem	34	54	11	14	10	7
Baars	305	255	229	157	184	190
Bot	19	9	17	21	10	8
Overige vis	120	89	89	94	80	99
Nest	609	345	516	861	845	239
Totaal	7 609	9 835	5 814	10 939	11 468	10 707
Gem. prijs (cts/kg)						
Kuilaal en -paling	204	249	280	373	400	446
Hoekaal en -paling	286	311	333	510	497	501
Fuikaal en -paling	246	260	298	384	399	405
Overige aal en paling	256	285	289	386	321	368
Totaal aal en paling	234	270	294	398	416	436
Snoekbaars	205	170	204	260	194	160
Brasem	15	14	14	14	13	9
Baars	158	147	97	142	155	115
Bot	76	69	65	58	63	47
Overige vis	18	20	27	40	41	30
Nest	6	4	7	7	7	3

Bron: C.B.S.

§ 2. Aanvoer en besomming

De aanvoer van kuilaal en -paling is in 1968, vergeleken met 1967, met 29% gedaald. De gemiddelde opbrengstprijis van deze aal steeg echter met 12%, zodat de opbrengst minder daalde dan de aanvoer, namelijk met 21%.

Aanvoer en opbrengst van hoekaal en fuikaal waren een weinig lager bij een fractioneel hogere gemiddelde prijs. De aanvoer van overige aal en paling nam in sterke mate toe als gevolg van de kistjesvisserij. Ook de opbrengst van deze overige aal en paling was belangrijk hoger. De totale aanvoer van aal en paling was met ruim 2,2 miljoen kg 9% lager dan in 1967. De gemiddelde prijs was 5% hoger, hetgeen resulteerde in een 4% lagere opbrengst.

De aanvoer van schubvis was hoger dan in 1967, vooral snoekbaars en baars werden meer aangevoerd. Ondanks een algemene prijsdaling van de schubvis was de opbrengst hoger.

De aanvoer van nest uit het IJsselmeer daalde met 39%. De gemiddelde opbrengstprijis was ook lager en haalde nog niet de helft van de prijs in 1967. Daardoor was de opbrengst van nest 72% lager dan in 1967.

Was in 1967 nog 53% van de aangevoerde aal en paling afkomstig van de kuilvisserij, in 1968 was dit percentage gedaald tot 41%. De opbrengst van kuilaal bedroeg in 1968 42% van de totale opbrengst van aal en paling, in 1967 was dit 51%. Mede gezien de vermindering van het aantal kuilers kan worden geconcludeerd dat de kuilvisserij in het IJsselmeer relatief van minder belang is geworden.

Het verloop van de vangsten op het IJsselmeer dient uiteraard te worden gezien in het licht van het, door de achtereenvolgende droogleggingen van de IJsselmeerpolders, steeds verder ingekrompen areaal.

Tabel 18. Bedrijfsresultaten per vaartuig van de IJsselmeervisserij (in 1000 gld)

		Motorkuilvisserij		Hoekwant	Fulkenvisserij	
		jaar- vissers	seizoen- vissers	grote bedrijven	grote bedrijv.	kleine bedrijv.
Brutobesomming	1960	42,6	26,7	49,9	48,0	18,4
	1961	36,4	27,2	41,4	37,5	21,4
	1962	34,9	21,6	30,2	49,3	19,8
	1963	34,8	24,3	28,0	44,3	23,0
	1964	47,6	32,5	42,4	66,2	32,3
	1965	64,3	36,2	65,9	71,2	43,4
	1966	81,6	46,8	71,1	76,1	45,0
	1967	87,4	45,2	71,4	73,9	48,9
	1968	82,3	48,7	69,6	74,3	48,0
Bruto-overschot	1960	7,6	6,5	7,3	8,3	2,5
	1961	5,6	6,9	6,9	4,3	4,2
	1962	3,9	5,1	3,4	7,7	4,2
	1963	3,4	4,8	2,0	2,7	5,3
	1964	8,2	8,9	6,9	17,1	6,1
	1965	8,2	8,3	11,4	15,5	10,6
	1966	13,4	10,7	11,1	15,3	7,4
	1967	10,3	8,4	10,1	11,3	5,3
	1968	3,0	7,3	5,5	8,1	5,2
Netto-overschot	1960	5,3	4,0	5,0	5,6	1,0
	1961	1,7	3,2	4,7	1,1	2,4
	1962	-0,5	1,4	1,2	3,6	2,3
	1963	-1,6	0,1	-0,2	-2,0	3,5
	1964	2,2	3,6	4,5	12,0	4,0
	1965	1,0	2,7	7,9	9,8	8,2
	1966	4,3	4,2	5,2	9,5	5,2
	1967	0,3	1,1	3,0	5,4	2,9
	1968	-8,5	-1,9	-1,9	1,1	3,0
"Deel" van een volwassen op- varende (excl. soc. lasten)	1960	7,9	5,4	8,8	8,5	4,5
	1961	6,9	5,4	7,3	7,5	5,2
	1962	6,9	4,3	4,9	8,6	4,6
	1963	5,7	5,1	4,8	7,5	4,8
	1964	9,3	6,9	7,7	12,5	8,2
	1965	12,7	7,0	11,4	15,0	11,3
	1966	15,2	10,0	11,8	15,4	11,8
	1967	15,8	8,4	11,4	15,3	12,9
	1968	14,2	9,5	11,9	15,0	12,2

§ 3. Bedrijfsresultaten

De in tabel 18 gegeven bedrijfsresultaten betreffen een vijftal groepen IJsselmeervissers, gevestigd langs de gehele IJsselmeerkust.

De besomming van de kuiljaarvisseren daalde in 1968 ten opzichte van 1967 met 6% tot f. 82 300,-. Het nettoresultaat ondervond een belangrijke verslechtering; het kleine netto-overschot van 1967 verkeerde in een tekort in 1968. Het deel van een volwassen opvarende was lager.

De kuilseizoenvisseren, die naast de kuilvisserij geen of weinig andere visserijen uitoefenden, zagen hun besomming met 8% stijgen. Door hogere kosten ontstond ook hier een nettotekort. Het deel van een volwassen opvarende was hoger.

De hoekwantvisseren besomden in 1968 3% minder dan in 1967. Deze groep had eveneens gemiddeld een nettotekort in 1968, tegen een overschot in 1967. Het deel van een volwassen opvarende was echter hoger.

De fuikenvissers wisten in 1968 een netto-overschot te bereiken, dat bij de grote bedrijven aanzienlijk lager was dan in 1967 en bij de kleine bedrijven iets hoger. De besomming van de grote bedrijven steeg enigermate, die van de kleine bedrijven daalde enigszins. In beide groepen daalde het deel van een volwassen opvarende.

Tabel 19. Aantal bedrijven in de mosselcultuur

	1960/61	1963/64	1966/67	1967/68
Aantal vergunninghouders	165	182	195	167
Aantal bedrijven (econ. eenheden)	132	125	108	104
Aantal bedrijven met mossel- cultuur als hoofdbedrijf	96	119	105	104
w.v. gevestigd in Zeeland	78	98	96	95
in Noord-Nederland	18	21	9	9
Aantal bedrijven met een productiecapaciteit 1) van:				
minder dan 0,3%	5	11	10	6
0,3-0,5%	22	29	13	16
0,5-0,8%	27	23	18	21
0,8-1,3%	25	37	46	40
1,3-1,8%	13	14	13	15
meer dan 1,8%	4	5	5	6

1) In procenten van de totale productiecapaciteit.

Bron: Produktschap voor Vis en Visprodukten; L.E.I.

Tabel 20. Overzicht van de vloot van de mosselcultuur
(toestand per 31 december)

	1960	1963	1966	1967
Totaalaantal vaartuigen waarmee aan de mosselcultuur is deel- genomen	142	134	122	117
Aantal vaartuigen waarvoor de mosselcultuur hoofd- bedrijf was	104	128	119	117
w.v. uit Zeeland	86	107	110	107
uit Noord-Nederland	18	21	9	10
Aantal vaartuigen met een motor van:				
1- 99 pk	25	22	9	7
100-159 pk	68	86	65	66
160 en meer pk	11	20	45	44
Aantal vaartuigen met een casco van:				
0-10 jaar oud	8	9	4	3
11-20 jaar oud	4	4	9	8
meer dan 20 jaar oud	92	115	106	106

HOOFDSTUK VI

Mosselcultuur

§ 1. Aantal bedrijven en vloot

Het aantal vergunninghouders in de mosselcultuur 1) is in het seizoen 1967/68, vergeleken met het voorafgaande seizoen afgenomen van 195 tot 167, een daling van 14%. Deze daling werd voornamelijk veroorzaakt door fusies tussen twee of meer vergunninghouders binnen eenzelfde economische eenheid.

Het aantal bedrijven in de zin van economische eenheden is lager dan het aantal vergunninghouders. Dit is het gevolg van de veel voorkomende samenwerking tussen twee of meer vergunninghouders binnen een economische eenheid. Met het oog op een efficiënte bedrijfsvoering is vaak een dergelijke samenwerking noodzakelijk. Het aantal economische eenheden is in het seizoen 1967/68, vergeleken met 1966/67, met 4 gedaald tot 104. Deze daling vloeide voort uit enkele fusies en/of overnemingen van bedrijven door andere bedrijven.

Uit tabel 20 blijkt dat de vermindering van het aantal economische eenheden vooral bedrijven betrof voor welke de mosselcultuur als nevenbedrijf moest worden beschouwd; het aantal bedrijven met mosselcultuur als hoofdbedrijf daalde met één. In Noord-Nederland bleef dit aantal gelijk, in Zeeland daalde het.

In het seizoen 1967/68 verminderde het aantal bedrijven met een productiecapaciteit beneden 0,5% (te beschouwen als kleine bedrijven) met 1. Ook de bedrijven met een productiecapaciteit van 0,5-1,3% (middelgrote bedrijven) daalden in aantal, namelijk met 3 eenheden. Alleen de grote bedrijven (productiecapaciteit boven 1,3%) stegen in aantal, te weten met 3 bedrijven.

De vloot van de mosselcultuur is met 2 schepen verminderd als gevolg van een daling van het aantal schepen in Zeeland met 3 en een stijging met 1 van de vloot in Noord-Nederland.

In de samenstelling van de vloot naar motorvermogen is weinig verandering gekomen. De leeftijdsopbouw daarentegen is wat ongunstiger geworden. Het grote aantal oude vaartuigen is het gevolg van het feit dat in de mosselcultuur veel gebruik wordt gemaakt van tweedehands aangeschafte binnenschepen. Deze zijn verbouwd en voorzien van voor de mosselcultuur benodigde apparatuur, zoals in de meeste gevallen thans een speciale losinstallatie.

1) Men zie voor de omschrijving van verschillende begrippen, zoals vergunninghouders en economische eenheden, de L.E.I.-publicaties betreffende de bedrijfsresultaten van de mosselcultuur.

Tabel 21. Aanvoer en opbrengst van consumptiemosselen

	1960/61	1963/64	1966/67	1967/68 1)
Aanvoer (mln kg)				
uit Zeeland	8,2	30,8	48,4	26,1
uit de Waddenzee	65,3	72,5	33,1	52,6
Totaal	73,5	103,3	81,5	78,7
Opbrengst (mln gld)				
uit Zeeland	0,9	3,5	6,0	4,3
uit de Waddenzee	7,7	8,5	3,9	8,7
Totaal	8,6	12,0	9,9	13,0
Gem. Prijs (gld/100 kg)				
Zeeland	10,70	11,49	12,33	16,43
Waddenzee	11,78	11,65	11,76	16,49
Totaal	11,66	11,61	12,10	16,47

1) Inclusief niet via de veiling geleverde mosselen.

Bron: Produktschap voor Vis en Visprodukten; C.B.S.; L.E.I.

Tabel 22. Invoer en uitvoer van consumptiemosselen (in verse toestand)

	1960/61	1963/64	1966/67	1967/68
INVOER				
In mln kg	9,0	0,2	10,1	13,4
In mln gld	0,9	0,0	1,1	1,5
UITVOER				
In mln kg				
Totaal	59,0	68,7	59,4	54,6
w.v. naar België	23,1	25,1	22,6	21,0
naar Frankrijk	35,6	42,6	36,0	33,0
In mln gld				
Totaal	11,8	15,3	15,1	16,8
w.v. naar België	4,5	5,5	5,7	6,4
naar Frankrijk	7,2	9,6	9,2	10,2

Bron: C.B.S.

§ 2. Aanvoer en opbrengst van consumptiemosselen

De aanvoer van consumptiemosselen is in het seizoen 1967/68, vergeleken met 1966/67, verder teruggelopen en wel met ruim 3%. Uit Zeeland werd ruim 26 miljoen kg aangevoerd tegen ruim 48 miljoen kg in 1966/67. Uit de Waddenzee daarentegen werd meer aangevoerd: bijna 53 miljoen kg tegen ruim 33 miljoen kg in het voorafgaande seizoen.

Door een aanzienlijk gestegen gemiddelde aanvoerprijs (f. 16,43 per mosselton à 100 kg in 1967/68 tegen f. 12,10 in 1966/67) was de totale opbrengst in 1967/68 met 13 miljoen gulden ruim 30% hoger dan in 1966/67. De gestegen aanvoerprijs moet in verband worden gebracht met een wijziging in de verkoopmethode. Voorheen werden de mosselen tegen (per kwaliteit) vaste prijzen afgezet, met ingang van het seizoen 1967/68 werd een veilingstelsel in het leven geroepen. Dit had tot gevolg dat bij de geringere aanvoer de prijzen stegen. De mosselen uit Zeeland en die uit de Waddenzee brachten gemiddeld vrijwel dezelfde prijs op, in tegenstelling tot het voorafgaande seizoen, waarin de Zeeuwse mosselen gemiddeld een wat hogere prijs ophrachten.

Het aandeel van de uit de Zeeuwse stromen aangevoerde mosselen in de totale aanvoer was gemiddeld over de afgelopen vijf seizoenen (1963/64 t/m 1967/68) 40%. In de vijf seizoenen voorafgaande aan de strenge winter 1962/63 (1957/58 t/m 1961/62) was dit percentage slechts 20. De sinds het optreden van de mosselparasiet (omstreeks 1950) sterk verminderde aanvoer van mosselen uit de Zeeuwse stromen blijkt dus na de genoemde strenge winter aanzienlijk te zijn toegenomen. De hoeveelheid uit de Zeeuwse stromen afgeleverde mosselen heeft zich zelfs nog sterker hersteld; in de vijf seizoenen voor 1962/63 bedroeg de aanvoer uit Zeeland gemiddeld bijna 13 miljoen kg, in de genoemde vijf laatste seizoenen gemiddeld ruim 37 miljoen kg, bijna het drievoudige.

§ 3. Uitvoer en invoer van consumptiemosselen

De invoer van consumptiemosselen is in 1967/68 verder toegenomen en wel tot 13,4 miljoen kg (tegen 10,1 miljoen kg in 1966/67). De invoer betrof grotendeels mosselen uit West-Duitsland.

Ondanks een toeneming van de beschikbare hoeveelheid (in 1967/68 was de som van aan- en invoer 92,1 miljoen kg tegen 91,6 in 1966/67) was de uitvoer van verse mosselen lager: 54,6 miljoen kg tegen eerder 59,4 miljoen kg. Gegevens van het C.B.S. wijzen op een ongeveer gelijk-blijven van het verbruik voor de produktie van (half)conserven, zodat ondanks prijsstijging het binnenlands verbruik waarschijnlijk is toegenomen (afgezien van onevenredig grotere verwerkingsverliezen).

De uitvoer van verse mosselen had voor het overgrote deel plaats naar Frankrijk en België; beide landen namen in 1967/68 minder af dan in het voorafgaande seizoen. De uitvoerwaarde was echter naar beide landen hoger.

Tabel 23. Resultaten per bedrijf in de mosselcultuur (in 1 000 gld; van uitsluitend in Zeeland gevestigde bedrijven)

		Productiecapaciteit 1)		
		0,5-0,8%	0,8-1,3%	1,3-1,8%
Bruto-opbrengst	1960/61	66,8	88,0	120,1
	1961/62	69,1	102,1	137,4
	1962/63	60,8	85,5	106,9
	1963/64	82,0	126,2	177,4
	1964/65	84,6	117,8	167,4
	1965/66	85,7	136,5	153,0
	1966/67	70,8	114,8	171,3
	1967/68	97,2	114,1	166,8
Bruto-overschot	1960/61	26,9	48,4	60,5
	1961/62	37,7	56,9	83,5
	1962/63	27,8	46,6	55,4
	1963/64	34,8	61,5	107,3
	1964/65	38,1	52,6	87,1
	1965/66	30,3	58,1	70,7
	1966/67	16,7	43,6	87,5
	1967/68	30,6	32,4	72,3
Netto-overschot	1960/61	19,1	39,1	46,1
	1961/62	31,1	47,2	70,8
	1962/63	21,3	38,5	44,6
	1963/64	26,1	50,6	93,8
	1964/65	29,6	42,5	73,8
	1965/66	19,1	43,6	57,7
	1966/67	4,0	29,9	70,7
	1967/68	15,5	16,9	51,0

1) In procenten van de totale productiecapaciteit.

§ 4. Bedrijfsresultaten

Gegevens over de bedrijfsresultaten zijn, zoals uit tabel 23 blijkt, slechts beschikbaar van in Zeeland gevestigde bedrijven, welke echter zowel in de Waddenzee als in Zeeland mosselcultuur uitoefenden. Uit § 1 van dit hoofdstuk blijkt overigens dat het aantal bedrijven in Noord-Nederland gering is. Deze bedrijven hebben in 1967/68 waarschijnlijk gunstigere resultaten geboekt dan in 1965/66 en 1966/67, gezien de belangrijk toegenomen aanvoerwaarde van de in de Waddenzee gekweekte mosselen.

In tegenstelling tot het seizoen 1966/67 waren het in Zeeland juist de kleinere bedrijven die in 1967/68 betere resultaten boekten. Van de twee groepen middelgrote bedrijven hadden die met een produktiecapaciteit van 0,5-0,8% van de totale produktiecapaciteit met f. 97 200,- een aanzienlijk hogere bruto-opbrengst dan in 1966/67 (f. 70 800,-). Het netto-overschot was aanzienlijk groter.

De bedrijven met 0,8-1,3% van de totale produktiecapaciteit bereikten een nagenoeg gelijkblijvende bruto-opbrengst (f. 114 100,-), terwijl het netto-overschot door hogere kosten vrij belangrijk daalde.

De groep bedrijven met 1,3-1,8% van de totale produktiecapaciteit behaalde een 3% lagere bruto-opbrengst (f. 166 800,-). Het netto-overschot daalde ook.

Het netto-overschot was gemiddeld in alle drie onderzochte groepen wat betreft de cultuur in de Zeeuwse stromen in geringe mate negatief; de cultuur in de Waddenzee leverde positieve resultaten op.

Tabel 24. Vloot, aanvoer en opbrengst in Nederland van de visserij met Nederlandse vaartuigen 1)

		Totaal 2)	Grote zee- visse- rij	Kleine zee- visse- rij 3)	Garna- len- visse- rij 4)	IJssel- meer- visse- rij 5)	Mos- sel- cul- tuur	Oes- ter- cul- tuur	Diver- sen 6)
Aantal vaartuigen (waarmee aan de desbetreffende tak van visserij werd deelgenomen)	1960	1 317	212	456	342	438	142		
	1961	1 316	199	560	385	407	143		
	1962	1 318	159	574	354	364	131		
	1963	1 321	161	578	343	316	134		
	1964	1 301	146	612	348	285	132		
	1965	1 200	115	527	319	276	128		
	1966	1 170	111	556	313	267	122		
	1967	1 176	114	603	315	257	117		
	1968	1 190	103	637	311	247			
Aanvoer (mln kg)	1960	289,3	137,5	51,2	12,9	12,6	67,5	2,7	4,9
	1961	301,8	138,7	55,2	13,5	13,4	74,3	2,6	4,1
	1962	282,1	90,5	67,9	14,0	10,4	83,9	2,2	13,2
	1963	313,3	119,3	77,6	20,6	10,0	78,0	0,5	7,3
	1964	338,4	112,1	85,7	17,8	11,4	100,7	0,6	10,1
	1965	331,4	109,5	85,0	14,7	12,9	96,1	0,7	12,5
	1966	308,0	97,8	86,3	13,1	14,9	80,4	0,7	14,8
	1967	273,8	82,8	84,0	12,1	14,3	74,4	0,8	5,4
	1968	284,5	70,7	89,7	9,5	10,0	98,8	0,8	5,0
Opbrengst (mln gld)	1960	137,4	61,0	39,4	10,5	9,8	7,8	6,7	2,2
	1961	142,0	58,9	46,6	9,1	8,8	8,9	7,0	2,7
	1962	162,9	61,2	64,8	11,1	6,5	9,9	6,7	2,7
	1963	142,6	54,9	57,7	10,8	5,8	9,0	2,2	2,2
	1964	162,5	52,7	72,2	11,6	8,4	12,0	3,4	2,2
	1965	191,1	57,6	87,5	17,5	10,5	11,5	4,6	1,9
	1966	221,0	58,5	116,2	17,5	10,9	9,7	4,9	3,3
	1967	221,6	54,0	120,1	17,5	11,5	11,3	5,3	1,9
	1968	229,3	53,4	126,4	16,4	10,7	13,7	5,5	3,2

1) Tot en met 1964 exclusief aan boord diepgevroren vis.

2) Aantal vaartuigen exclusief oestercultuur en diverse visserijen.

3) Inclusief spanvisserij en visloggers.

4) Inclusief drogerijgarnalen, exclusief bijvis.

5) Inclusief nest; in de kolom "aantal vaartuigen" is het aantal vergunningen vermeld.

6) Inclusief bijvis garnalenvisserij.

Bron: Directie van de Visserijen; C.B.S.; Produktschap voor Vis en Visprodukten; L.E.I.

HOOFDSTUK VII

Algemeen overzicht

§ 1. De totale aanvoer en opbrengst

Het totaalaantal schepen, dat aan de visserij (exclusief oestercultuur en diverse visserijen) heeft deelgenomen, is in 1968 licht gestegen. In de meeste takken van visserij daalde het aantal schepen, alleen de kleine zeevisserij werd door een groter aantal schepen dan in 1967 uitgeoefend.

De totale aangevoerde hoeveelheid van de Nederlandse visserij (uitgezonderd de aanvoer in het buitenland, zie daarvoor tabel 26) is in 1968 ten opzichte van 1967 met 4% gestegen tot bijna 285 miljoen kg. De grote zee-, garnalen- en IJsselmeervisserij hadden een geringere aanvoer, de kleine zeevisserij en de mosselcultuur bereikten een grotere aanvoer.

De totale opbrengst was 3% hoger dan in 1967 en bedroeg ruim 229 miljoen gulden. Ook wat betreft de opbrengst waren het de grote zee-, garnalen- en IJsselmeervisserij die een vermindering lieten zien. De kleine zeevisserij en de mossel- en oestercultuur tonen een hogere opbrengst. Hierbij moet rekening worden gehouden met de voor de grote en kleine zeevisserij toegenomen opbrengst van aanvoer in het buitenland, vooral in West-Duitsland en België.

Tabel 25. Aanvoer door Nederlandse vaartuigen in het buitenland

	Gr.-Brit- tannië		West- Duitsland		België		Totaal		Waarvan			
	1 000 1 000		1 000 1 000		1 000 1 000		1 000 1 000		gr. zeev.		kl. zeev.	
	kg	gld	kg	gld	kg	gld	kg	gld	kg	gld	kg	gld
1965	2 803	3 545	1 215	689	559	474	4 577	4 708	1 516	1 274	3 061	3 434
1966	1 768	1 677	393	399	792	427	2 953	2 503	779	590	2 172	1 908
1967	536	694	99	112	636	334	1 271	1 140	346	482	924	653
1968	311	348	1 645	754	953	560	2 909	1 662	1 684	806	1 225	856
Waarvan in:												
Januari	119	136	63	41	138	69	320	246	164	159	156	87
Februari	24	31	165	92	36	18	225	141	156	78	69	63
Maart	-	-	220	85	-	-	220	85	202	63	18	22
April	16	22	115	37	1	3	132	62	115	36	17	26
Mei	127	124	2	6	-	-	129	130	-	-	129	130
Juni	-	-	222	85	-	-	222	85	218	78	4	7
Juli	17	23	29	16	-	-	46	39	-	-	46	39
Augustus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
September	8	12	104	39	-	-	112	51	104	39	8	12
Oktober	-	-	275	142	-	-	275	142	275	142	-	-
November	-	-	252	145	675	424	927	569	252	145	675	424
December	-	-	198	66	103	46	301	112	198	66	103	46

Bron: C.B.S.; L.E.I.

De aanvoer in het buitenland door Nederlandse vaartuigen is in 1968, vergeleken met 1967, wat de hoeveelheid betreft meer dan verdubbeld. De opbrengst nam ook toe, zij het niet in die mate. In Groot-Brittannië werd wederom minder aangevoerd, in West-Duitsland daarentegen aanzienlijk meer. Ook in België was de aanvoer door Nederlandse vaartuigen groter dan in 1967.

Van de aanvoer in de genoemde landen was die door de trawlers van de grote zeevisserij naar hoeveelheid groter dan die door kotters van de kleine zeevisserij. Naar opbrengst echter kwam het grootste gedeelte voor rekening van de kotters van de kleine zeevisserij.

Tabel 26. Toegevoegde waarde per manjaar (in 1 000 gld)

	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968
Grote zeevisserij									
Hektrawlers, 1 200 pk						29,8	25,9	20,3	20,9
Zijtrawlers, 800-1 000 pk	17,8	16,7	22,4	13,2	12,7	21,5	23,3	15,1	15,7
Zijtrawlers, 600- 750 pk	17,6	16,6	19,2	10,2	8,9	12,3	17,0	9,8	19,2
Kleine zeevisserij									
Arbeidsovereenkomst, 401-625 pk					13,1	19,7	25,4	23,0	26,3
" 301-400 pk			21,1	13,2	13,4	17,0	24,1	21,6	21,2
" 240-300 pk	17,4	16,6	16,7	11,1	9,8	16,0	25,6	19,8	18,4
Maatschap, 400-700 pk								41,3	36,7
" 251-375 pk (Urk)			22,6	13,4	22,2	32,2	46,2	40,2	27,4
" 201-250 pk (excl. Urk)		15,4	23,8	15,7	20,5	28,9	30,8	24,6	18,6
Garnalenvisserij									
Breskens/Vlissingen, ≥ 80 pk	8,1	13,6	15,2	12,9	12,6	24,9	27,5	22,2	14,5
Arnemuiden, ≥ 80 pk		7,3	12,2	11,2	12,1	22,3	22,9	21,1	14,1
Wieringen, ≥ 75 pk		15,7	9,0	13,0	13,2	22,2	30,4	30,2	27,1
Harlingen, ≥ 60 pk		9,0	8,4	10,4	9,3	9,9	21,5	17,7	19,3
Zoutkamp, ≥ 45 pk	11,2	7,1	9,2	8,1	9,0	12,1	14,5	13,4	11,8
IJsselmeervisserij									
Kuilers, jaarvisser	9,9	7,8	6,8	6,1	10,5	14,2	18,9	18,4	15,0
Kuilers, seizoenvissers	7,3	7,5	4,8	5,3	9,1	8,5	12,2	9,7	11,3
Hoekwantvisser, grote bedrijven	10,2	9,3	5,1	5,5	10,0	14,2	14,2	14,5	15,2
Fuikenvissers, grote bedrijven	11,8	8,5	10,2	8,0	19,2	20,5	20,8	19,4	19,2
Fuikenvissers, kleine bedrijven	4,6	6,6	5,5	6,8	11,2	16,4	15,2	16,2	16,8
Mosselcultuur 1)									
Productiecapaciteit 0,5-0,8%	11,9	17,4	16,1	16,5	19,5	18,2	14,8	19,0	
" 0,8-1,3%	17,6	20,0	21,4	21,1	21,5	22,3	22,1	18,6	
" 1,3-1,8%	17,2	25,6	21,8	30,6	26,9	26,8	31,9	27,2	
Totale Nederlandse vissertij	9,6	9,6	12,2	9,2	10,8	15,8	19,6	17,3	
Nederlandse land- en tuinbouw 2)	8,7	9,0	9,1	10,0	12,2	13,3	13,2	14,6	
Nederlandse industrie (incl. mijnbouw, bouwnijverheid en elektriciteit/gas/waterleidingbedrijven) 3)	8,7	8,9	9,2	9,6	11,3	12,4	13,2	14,8	
Waarvan:									
Industrie, excl. mijnbouw, bouwnijverheid en elektr./gas/waterleidingbedrijven 3)	9,0	9,2	9,5	10,1	11,7	13,0			
Bouwnijverheid 3)	6,7	7,0	7,0	7,2	8,7	9,7			

- 1) Voor de mosselcultuur zijn in de kolommen 1960, 1961, enz. gegevens opgenomen over de seizoenen 1960/61, 1961/62, enz.
- 2) Netto toegevoegde waarde tegen factorkosten (lopende prijzen) per arbeidsjaareenheid; bron: L.E.I., Landbouweijfers 1969, tabellen 71-a en 71-h.
- 3) Netto toegevoegde waarde tegen factorkosten (lopende prijzen) per manjaar; bron: C.B.S., Nationale Rekeningen 1967, tabellen 12 en 52.

§ 2. Toegevoegde waarde per manjaar

Ten einde de bedrijfsresultaten van de verschillende takken van visserij en groepen onderling te kunnen vergelijken is in tabel 26 de toegevoegde waarde per manjaar vermeld. Deze toegevoegde waarde omvat het "deel", proviand, sociale voorzieningen, rente en nettoresultaat. Voor vergelijking als hiervoor bedoeld is het nettoresultaat minder geschikt. Van de brutobesomming zijn nl. alle kosten afgetrokken, waaronder ook het "deel" is begrepen, dat afhankelijk is van de besomming en dat dus een gedeelte van de bedrijfsuitkomsten omvat.

In bijna alle groepen was in 1968 de toegevoegde waarde per manjaar lager dan in 1967. Alleen de groep kleinste zijtrawlers, de kotters met bemanning op arbeidsovereenkomst met het hoogste motorvermogen en enkele groepen IJsselmeervissers behaalden een hogere toegevoegde waarde per manjaar. Voor de genoemde groep zijtrawlers geldt dan echter een belangrijke wijziging van de samenstelling van de groep (zie tabel 5). Ook de groep kleine mosselkwekerijen kon in het seizoen 1967/68 een hogere toegevoegde waarde per manjaar boeken dan in 1966/67.

Een vergelijking met andere bedrijfstakken, met name landbouw en industrie, leert dat in de visserij in het algemeen de toegevoegde waarde per manjaar een relatief gunstig beeld vertoont. Vooral na 1964 lag de toegevoegde waarde per manjaar in de visserij gemiddeld enige duizenden guldens boven die in landbouw en industrie, in sommige groepen, in het bijzonder van de kleine zeevisserij, waren de verschillen met het gemiddelde van genoemde bedrijfstakken aanzienlijk.

Tabel 27. Aanvoer en opbrengst van de zeevisserij naar vissoort 1)

		Haring		Makreel	Rondvis	Tong	Overige
		gezouten	vers		enz.		platvis
Grote zeevisserij							
Aanvoer (mln kg)	1960	57,6	35,3	24,4	16,9	0,3	3,0
	1961	57,8	39,8	23,1	13,9	1,1	3,0
	1962	40,6	13,2	15,4	16,3	1,5	3,5
	1963	58,9	29,4	8,8	18,1	1,3	2,8
	1964	44,3	33,0	15,8	17,2	0,2	1,6
	1965	32,4	24,1	16,2	35,5	0,2	1,1
	1966	29,8	22,8	14,6	29,3	0,5	0,8
	1967	25,4	11,4	16,5	26,6	0,8	2,1
1968	21,4	6,9	9,2	28,1	1,5	3,6	
Opbrengst (mln gld)	1960	30,3	10,9	5,5	9,6	0,9	3,8
	1961	27,7	11,8	5,0	9,3	3,4	2,7
	1962	32,9	6,8	4,6	9,2	5,1	2,6
	1963	28,4	8,2	3,7	9,3	3,8	1,5
	1964	27,6	9,4	4,9	8,7	1,1	1,0
	1965	26,2	10,4	4,8	13,8	1,2	1,2
	1966	26,8	10,7	5,4	13,7	1,7	0,7
	1967	23,8	6,0	6,2	12,4	3,8	1,8
1968	24,9	4,1	4,1	11,5	6,6	2,2	
Kleine zeevisserij							
Aanvoer (mln kg)	1960	0,0	15,7	0,8	14,4	7,0	13,3
	1961	0,3	15,2	1,3	15,1	10,1	13,2
	1962	0,8	21,3	3,1	13,5	12,8	16,4
	1963	1,6	24,4	3,1	17,1	10,7	20,7
	1964	3,6	22,5	1,8	27,3	7,3	23,2
	1965	2,5	14,7	1,6	31,5	11,5	23,2
	1966	2,3	6,0	0,6	27,1	23,3	27,0
	1967	1,4	6,2	0,3	26,7	21,5	27,9
1968	1,0	4,7	0,6	32,8	20,9	29,7	
Opbrengst (mln gld)	1960	0,0	4,2	0,2	6,6	20,0	8,4
	1961	0,2	3,4	0,3	7,1	27,3	8,3
	1962	0,7	9,7	0,9	6,7	37,0	9,8
	1963	0,8	6,4	1,2	6,3	32,3	10,7
	1964	2,7	6,5	0,5	9,2	38,6	14,7
	1965	2,2	6,9	0,6	13,7	45,0	19,1
	1966	2,3	3,1	0,3	14,7	74,9	20,9
	1967	1,4	3,2	0,1	15,3	80,7	19,4
1968	1,0	2,5	0,3	19,0	83,5	20,1	

1) Na 1964 inclusief aan boord diepgevroren vis.

Bron: Directie van de Visserijen, C.B.S., L.E.I.

§ 3. Aanvoer en opbrengst van de zeevisserij naar vissoort

De aanvoer van gezouten haring ondervond in 1968 een voortgaande daling. De opbrengst steeg licht. Het aandeel van de kleine zeevisserij in de aanvoer van gezouten haring is verder teruggelopen.

Verse haring werd in 1968 in aanzienlijk geringere mate aangevoerd dan in voorafgaande jaren. Zowel de grote als de kleine zeevisserij voerden minder verse haring aan dan in alle acht voorgaande jaren. Ook de opbrengst van verse haring bereikte voor beide takken van visserij een laagtepunt.

De aanvoer en de opbrengst van makreel is voor de grote zeevisserij eveneens aanzienlijk afgenomen; de kleine zeevisserij voerde meer makreel aan, terwijl ook de opbrengst hoger was.

Er werd door de grote zeevisserij wat meer rondvis (incl. diverse vissoorten) aangevoerd, doch de opbrengst was lager dan in 1967. Voor de kleine zeevisserij waren zowel aanvoer als opbrengst van rondvis hoger dan in de acht voorafgaande jaren.

In de laatste jaren is de aanvoer van tong door trawlers en loggers van de grote zeevisserij toegenomen. Ook de opbrengst van tong bereikte voor de grote zeevisserij een nog niet eerder bereikt niveau. Voor de kleine zeevisserij daalde de aanvoer van tong enigszins, doch door een hogere gemiddelde prijs was de opbrengst hoger.

De aanvoer van overige platvis (voornamelijk schol) was zowel voor de grote als voor de kleine zeevisserij in 1968 groter dan in 1967. Ook de opbrengst steeg in beide gevallen.

In de besomming van de grote zeevisserij zijn in die zin verschuivingen opgetreden, dat na gezouten haring en rondvis thans tong een belangrijk produkt is geworden. De tong heeft hiermee de verse haring in belangrijkheid overtroffen, terwijl ook de opbrengst van makreel lager was dan die van tong. Voor de kleine zeevisserij blijkt tong nog steeds hoofdprodukt te zijn (met 66% van de totale besomming in 1968) met daarnaast de overige platvis en de rondvis.

Tabel 28. Aangevoerde en doorgedraaide hoeveelheden van enkele belangrijke vissoorten (x 1 000 kg)

	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968
Verse haring									
Aanvoer	51 117	55 329	34 006	53 782	56 161	38 453	28 677	16 517	10 901
w.v. doorgedraaid marktwaardig	4 025	5 160	280	8 759	5 618	577	2 229	168	240
niet markt./afgekeurd	1 242	1 024	419	1 668	1 559	1 999	1 311	271	141
Makreel									
Aanvoer	25 173	24 480	18 973	11 978	17 531	17 868	12 881	13 293	7 421
w.v. doorgedraaid marktwaardig	320	203	259	56	873	3 159	825	1 716	650
niet markt./afgekeurd	450	441	541	397	696	774	352	602	246
Schelvis 1)									
Aanvoer	1 110	693	1 134	1 644	3 706	24 003	16 671	8 307	6 606
w.v. doorgedraaid marktwaardig	30	55	19	91	973	7 445	1 548	605	444
niet markt./afgekeurd	15	4	16	26	73	669	551	225	117
Koolvis 2)									
Aanvoer	.	.	.	.	207	7 300	6 834	11 052	13 862
w.v. doorgedraaid marktwaardig	-	-	-	-	0	813	625	1 770	3 545
niet markt./afgekeurd	.	.	.	.	0	46	40	37	75
Kabeljauw 2)									
Aanvoer	.	.	.	.	569	16 550	18 533	21 535	25 330
w.v. doorgedraaid marktwaardig	-	-	-	-	87	577	414	926	607
niet markt./afgekeurd	.	.	.	.	1	111	107	126	115
Wijting 3)									
Aanvoer	5 110	7 056	6 520	6 843	4 617	8 019	8 516	8 674	11 255
w.v. doorgedraaid marktwaardig	492	1 197	298	1 707	196	1 365	383	809	1 561
niet markt./afgekeurd	3	3	13	21	6	80	104	123	77
Schol 4)									
Aanvoer	6 633	6 505	8 072	9 123	17 737	20 859	24 040	26 627	29 325
w.v. doorgedraaid marktwaardig	52	117	190	652	952	115	280	2 778	4 582
niet markt./afgekeurd	1	0	4	1	5	6	11	16	15
Garnalen									
Aanvoer	4 296	5 595	5 290	8 955	9 478	8 232	7 583	7 599	6 710
w.v. doorgedraaid marktwaardig	7	108	14	910	592	186	197	193	151

1) Tot en met 14/12/1964 alleen schelvis < 30 cm.

2) Vanaf 14/12/1964.

3) Tot en met 14/12/1964 alleen wijting < 30 cm.

4) Tot en met 12/4/1964 alleen schol < 27 cm.

Bron: Produktschap voor Vis en Visprodukten; Visserijenschap.

§ 4. Aanvoer en doorgedraaide hoeveelheden van enkele vissoorten

Van enkele vissoorten waarvoor een minimumprijsregeling bestaat zijn in tabel 28 enkele gegevens opgenomen met betrekking tot de doorgedraaide hoeveelheden. Uit de cijfers blijkt dat in 1968 vooral de aanvoer van koolvis niet door de markt opgenomen kon worden; 26% van de aanvoer (voor zover marktwaardig) werd tegen de minimumprijs uit de markt genomen. In 1966 en 1967 was dit percentage resp. 9 en 16.

Ook schol blijkt in vrij belangrijke mate te zijn doorgedraaid: in 1968 werd van de marktwaardige aanvoer 15% doorgedraaid (in 1966 en 1967 resp. 1 en 10%).

De hoeveelheden niet voor consumptie verkochte wijting is sterk aan schommelingen onderhevig. Werd in 1966 en 1967 resp. 5 en 9% doorgedraaid, in 1968 was dit 14%.

De doorgedraaide hoeveelheden schelvis en makreel beliepen resp. 7 en 9% van de marktwaardige aanvoer, terwijl voor de overige genoemde vissoorten de doorgedraaide hoeveelheden beperkt bleven tot ongeveer 2% van de aanvoer.

Tabel 29. Uitvoer en invoer van visserijprodukten 1)

		Totaal	Ge- zouten haring	Bok- king, enz.	Verse en be- vroren haring	Verse en be- vroren zeevis	Schaal- en schelp- dieren	Viscon- serven en con- serven van schaal- en week- dieren	Overige produk- ten
Uitvoer in mln kg netto 2)	1960	173,6	34,4	4,7	29,2	22,6	62,0	15,3	5,3
	1961	185,2	37,7	4,5	25,0	27,0	66,0	19,2	5,8
	1962	178,4	32,2	3,7	22,2	30,3	68,8	15,1	6,1
	1963	172,7	35,3	4,0	21,8	35,0	58,4	12,9	5,3
	1964	192,3	36,0	3,4	22,4	33,9	76,8	13,2	6,6
	1965	193,7	28,4	3,3	21,2	48,1	73,2	12,8	6,7
	1966	181,1	23,0	2,3	12,7	57,9	67,3	10,9	7,0
	1967	172,0	21,2	2,6	11,6	57,9	62,2	10,5	6,0
	1968	180,5	21,3	2,2	7,4	63,4	67,3	12,1	6,8
Uitvoer in mln gld	1960	148,4	26,1	5,1	12,9	40,7	34,1	18,3	11,2
	1961	167,4	27,5	4,6	9,5	52,4	36,8	23,7	12,9
	1962	184,0	29,2	4,4	12,4	66,3	39,1	18,2	14,4
	1963	176,2	30,4	5,3	9,2	64,8	35,9	17,4	13,2
	1964	196,3	30,6	4,2	9,0	72,7	44,5	18,3	17,0
	1965	226,4	29,7	4,5	11,9	90,9	51,8	18,7	18,9
	1966	262,6	28,9	3,7	8,3	127,7	54,4	19,5	20,1
	1967	270,0	26,5	4,4	7,6	139,3	53,7	19,1	19,4
	1968	294,3	27,4	3,9	5,2	155,6	57,4	23,1	21,7
Invoer in mln kg netto 2)	1960	33,7	2,3	0,0	4,8	8,9	11,1	3,9	2,7
	1961	33,3	0,9	0,0	5,3	10,2	9,4	4,5	3,0
	1962	32,5	1,1	0,0	5,0	11,3	7,9	4,1	3,1
	1963	36,2	2,2	0,0	9,1	13,9	2,6	4,9	3,5
	1964	34,0	0,3	0,0	2,3	15,5	6,1	6,2	3,6
	1965	39,0	0,9	0,0	6,3	15,9	4,9	7,1	3,9
	1966	48,6	4,2	0,0	8,3	14,9	11,1	6,1	4,0
	1967	63,5	5,9	0,0	17,5	15,8	13,6	7,0	3,7
	1968	67,5	8,0	0,0	19,0	17,8	11,0	7,2	4,5
Invoer in mln gld	1960	42,3	0,8	0,0	1,5	11,3	6,8	13,9	8,0
	1961	50,5	0,2	0,0	1,4	13,6	7,7	17,8	9,8
	1962	51,6	0,4	0,0	1,8	15,1	8,3	14,8	11,2
	1963	65,5	1,1	0,0	3,4	19,9	10,6	17,6	12,9
	1964	78,0	0,1	0,0	1,0	24,2	14,0	23,4	15,3
	1965	92,5	0,4	0,0	2,8	26,9	14,9	28,4	19,1
	1966	90,0	1,9	0,0	4,2	22,3	17,5	25,3	18,8
	1967	100,6	2,4	0,0	7,6	24,2	18,0	29,8	18,6
	1968	116,5	2,9	0,0	10,2	28,8	21,3	32,4	20,9

1) Exclusief vismeel.

2) De hoeveelheden zijn niet omgerekend tot vers gewicht.

Bron: C.B.S.

§ 5. Uitvoer en invoer

De uitvoer van vis en visprodukten was naar hoeveelheid in 1968 ongeveer 5% hoger dan in 1967 (zie tabel 29). De uitvoer van verse haring en bokking was lager, in de overige categorieën werd meer uitgevoerd.

De uitvoerwaarde is met 9% toegenomen. In de meeste categorieën was de uitvoerwaarde hoger, alleen bokking en verse haring hadden een lagere uitvoerwaarde.

De invoer van visserijprodukten was in 1968 naar hoeveelheid 6% groter dan in 1967. In nagenoeg alle categorieën is deze hoeveelheid toegenomen.

De invoerwaarde was in totaal (16%) en in alle categorieën hoger dan in 1967. Vooral de wederom toegenomen import van verse haring is vermeldenswaard.

Het uitvoeroverschot is in 1968 met 5% toegenomen. In de afgelopen tien jaar was het verloop van het uitvoeroverschot als volgt:

1959:	96,9 miljoen gulden;
1960:	106,1 miljoen gulden;
1961:	116,9 miljoen gulden;
1962:	132,4 miljoen gulden;
1963:	110,7 miljoen gulden;
1964:	118,3 miljoen gulden;
1965:	133,9 miljoen gulden;
1966:	172,6 miljoen gulden;
1967:	169,4 miljoen gulden;
1968:	177,8 miljoen gulden.

Tabel 30. Overzicht van de investeringen in de visserij

	Totaal			Waarvan:					
	aantal		mln gld	Grote zeevisserij			Kleine zeevisserij		
	voer- tuigen	moto- ren		aantal		mln gld	aantal		mln gld
				voer- tuigen	moto- ren		voer- tuigen	moto- ren	
1960	98	79	26,7	13	-	12,6	37	11	10,1
1961	93	117	27,9	9	-	8,6	53	6	14,8
1962	64	59	23,0	9	2	8,2	39	15	11,8
1963	74	52	32,9	13	6	14,2	51	21	16,9
1964	58	71	30,4	8	-	9,8	41	20	17,0
1965	17	62	14,1	5	-	6,5	9	24	5,8
1966	30	65	23,9	6	-	10,9	18	23	9,9
1967	54	80	44,4	5	2	9,8	38	42	31,1
1968	51	51	42,7	1	-	2,0	44	42	39,1

Bron: L.E.I.

Tabel 31. Nieuw ingeschreven scheepshypotheken op vissersschepen

	Totaal		Scheepshypotheek- banken			Andere banken			Particulieren		
	aantal	mln	aantal	mln	gem.	aantal	mln	gem.	aantal	mln	gem.
		gld		gld	per inschr. x 1 000 gld		gld	per inschr. x 1 000 gld		gld	per inschr. x 1 000 gld
1960	241	24,7	21	4,7	223	187	18,9	101	33	1,1	34
1961	257	21,4	20	1,7	84	205	19,1	93	32	0,6	20
1962	252	26,8	26	6,3	244	199	19,3	97	27	1,2	43
1963	305	36,8	22	5,8	263	258	30,4	118	25	0,6	25
1964	230	32,3	13	2,9	222	203	28,8	143	14	0,6	42
1965	146	15,8	14	1,5	107	120	14,0	117	12	0,3	25
1966	151	17,5	8	1,6	200	130	15,2	117	13	0,7	54
1967	250	34,5	8	0,9	113	216	32,7	151	26	0,9	35
1968	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Bron: C.B.S.

§ 6. Investerings en financiering

Tabel 30 geeft een overzicht van de investeringen in nieuwe en tweedehands (van buiten de visserij gekochte) vaartuigen en motoren (exclusief de uitrusting met navigatie- en visopsporingsapparatuur). In deze cijfers zijn niet begrepen de aankopen van vaartuigen die reeds eerder bij een vorige eigenaar deel uitmaakten van de Nederlandse vissersvloot. De cijfers geven bruto-investeringen, dus zowel vervangings- als uitbreidingsinvesteringen. Het bleek niet mogelijk de uitbreidingsinvesteringen af te zonderen, omdat geen gegevens beschikbaar waren over het gedeelte van de investeringen dat niet werd gefinancierd uit vrijgekomen afschrijvingsbedragen en uit de opbrengst van de verkoop van aan de visserij onttrokken vaartuigen.

De bruto-investeringen waren met 42,7 miljoen gulden enigszins lager dan in 1967. In de grote zeevisserij liepen deze investeringen aanzienlijk terug, terwijl in de kleine zeevisserij aanzienlijk meer werd geïnvesteerd. Het aantal nieuw in bedrijf gebrachte vaartuigen daalde bij de grote zeevisserij tot 1, terwijl geen nieuwe motoren in bestaande schepen werden ingebouwd. In de kleine zeevisserij steeg het aantal nieuw in de vaart gebrachte vaartuigen van 38 in 1967 tot 44 in 1968, terwijl het aantal ingebouwde nieuwe motoren met 42 constant bleef.

In tabel 31 is een overzicht gegeven van de nieuw ingeschreven schepshypotheken op vissersvaartuigen, inclusief kredieten op binnen de visserij van eigenaar veranderde vaartuigen. Dit laatste heeft o.a. tot gevolg dat het kan voorkomen dat de jaartotalen in tabel 31 hoger zijn dan die in tabel 30. Houdt men met het bovenstaande rekening, dan bestaat niettemin de indruk dat een groot gedeelte van de investeringen in de Nederlandse visserij in de afgelopen jaren met hypothecair (bank)krediet zijn gefinancierd. Over 1968 waren de desbetreffende cijfers nog niet beschikbaar.

Tabel 32. Prijsindexcijfers van in Nederlandse havens aangevoerde visserijproducten

	1950/52=100							1962/64=100		
	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1966	1967	1968
Schelvis	96	93	102	81	56	53	70	98	124	132
Kabeljauw	117	125	128	122	109	97	106	90	83	86
Koolvis	153	183	150	131	136	117	117	84	72	58
Wijting	117	110	134	110	155	117	148	113	121	105
Poon	122	148	152	148	237	193	189	111	120	137
Heek	96	74	90	90	117	135	132	129	138	128
Leng	113	119	130	107	115	109	117	100	86	73
Rondvis	113	116	124	106	91	81	98	94	90	87
Schol	136	130	114	93	116	159	152	143	123	106
Bot	83	93	83	97	97	117	93	104	100	112
Schar	156	174	196	152	170	181	185	109	120	115
Tong	197	190	203	207	370	274	224	93	109	116
Tarbot	167	182	195	217	244	302	259	119	119	137
Platvis	175	174	180	170	247	235	208	100	111	116
Makreel	79	76	103	141	107	100	128	112	109	127
Sprot	148	144	78	48	41	78	74	143	114	221
Verse zeevis	137	142	156	146	166	148	165	99	106	109
Verse haring	130	122	209	117	126	196	204	142	161	173
Gezouten haring	177	160	270	160	210	270	303	147	153	182
Haring	158	144	246	142	170	237	263	145	155	180
Verse zeevis en haring	146	143	183	144	167	168	182	108	114	117
Oesters	91	99	111	163	229	237	241	174	179	183
Mosselen ¹⁾	122	133	133	133	133	133	133	100	125	117
Garnalen ¹⁾	327	217	280	180	179	303	330	161	159	167
Schaaldieren	146	138	157	155	159	205	219	137	148	145
Zeevisserij	146	142	178	146	166	174	187	111	118	121
Snoekbaars	155	144	174	185	220	246	236	127	95	78
Witvis	142	150	158	183	142	192	133	84	163	174
Aal en paling	146	160	190	159	194	218	215	118	123	129
Zoetwatervis	147	159	188	160	194	218	216	118	122	126
Totale visserij	146	143	178	146	167	176	188	112	118	121

¹⁾ Voor consumptie.

Bron: C.B.S.

§ 7. Prijsverloop

A. Prijsindexcijfers van visserijprodukten

Het totale indexcijfer voor rondvis ondervond in 1968 een geringe daling, vooral als gevolg van de prijsdaling voor wijting en koolvis. Schelvis en kabeljauw brachten hogere prijzen op.

De platvis als totaliteit bracht in 1968 een hogere prijs op. Dit werd veroorzaakt door hogere prijzen van tong en tarbot, terwijl daarentegen de scholprijzen aanzienlijk daalden.

De prijzen van makreel en sprat lieten een stijging zien.

Ook verse en gezouten haring brachten hogere prijzen op, zodat het totale indexcijfer van verse zeevis en haring tezamen met 3 punten steeg tot 117.

Van de schaaldieren brachten oesters en garnalen hogere prijzen op, terwijl de mosselen lagere prijzen noteerden. Dit laatste hangt samen met de grote aanvoer van mosselen in het eerste gedeelte van het seizoen 1968/69; in het seizoen 1967/68 was de prijs hoger dan in het daaraan voorafgaande seizoen.

Ten gevolge van een prijsstijging van aal en paling was ook het totale indexcijfers van de prijzen van zoetwatervis in 1968 hoger dan in 1967.

De totale visserij noteerde met dit alles een geringe prijsstijging.

B. Indexcijfers van de kostenfactoren in de visserij

Tabel 33 bevat enkele gegevens over het verloop van de prijzen van enkele voor de visserij belangrijke kostensoorten. In 1968 blijkt voor de meeste kostensoorten een prijsstijging te hebben plaatsgehad, hoewel in het algemeen niet van grote omvang.

In de tabel zijn eveneens gegevens over de prijzen per 1 januari 1969 vermeld, waarbij nadrukkelijk moet worden gewezen op het feit dat deze prijzen exclusief omzetbelasting (B.T.W.) zijn gegeven, terwijl in de voorgaande jaren de (oude) omzetbelasting wel in de prijzen zijn begrepen. Als gevolg hiervan is een vrij algemene prijsdaling vast te stellen, die voor de zeevisserij (waar men de betaalde omzetbelasting in voorgaande jaren gerestitueerd kreeg) niet in die mate of zelfs geheel niet kan worden geëffectueerd. De kustvisserij, waar men tot en met 1968 geen omzetbelasting kon terugvorderen, ondervindt in dit geval wel een prijsdaling.

Tabel 33. Prijsindexcijfers 1) van kostenfactoren in de visserij
(1962/64 = 100)

	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969 2)
Gasolie (zevisserij) 3)	99	106	95	79	78	84	87	.
Gasolie (kustvisserij) 4)	99	105	96	81	91	118	121	.
Smeerolie	100	100	100	103	104	108	108	.
IJs	94	98	109	110	113	120	122	114
Boekeloizout	99	99	103	105	112	115	115	107
Nylongaren (per kg)	112	99	89	89	88	79	76	74
Nylon netwerk (per kg)	108	101	91	89	87	87	87	85
Complete netten (nylon):								
Haringtrawl	100	96	103	107	108	112	112	110
Vistrawl 5)	.	.	.	100	101	105	105	104
Spanvisserij	98	99	103	97	99	103	105	106
Nylon touwwerk 5)	.	.	.	100	99	95	95	90
Hercules	96	99	105	110	114	108	108	108
Staaldraad	96	96	108	120	132	141	141	148
Haringtonnen (elken)	95	99	106	110	118	120	122	113
Haringtonnen (export)	98	98	104	113	122	126	128	118
Nylongaren voor fuiken	104	104	93	90	90	105	109	117
Voeding 6)	.	.	100	105	110	112	115	.
Bouwkosten schepen 7)	95	99	106	113	121	128	136	144
Herstelkosten casco 7)	95	99	107	113	119	126	134	141
Herstelkosten motor 7)	94	100	107	114	121	128	136	144

1) Ongewogen.

2) Exclusief B.T.W.; per 1 januari, voorlopige cijfers.

3) Exclusief bijzonder invoerrecht op minerale oliën.

4) Inclusief bijzonder invoerrecht op minerale oliën.

5) 1965 = 100.

6) Bron: C.B.S.; 1964 = 100.

7) Bron: Ministerie van Verkeer en Waterstaat, afd. Vaartuigen.

HOOFDSTUK VIII

Samenvatting

De totale besomming van de Nederlandse visserij, inclusief de aanvoer in buitenlandse havens, was in 1968 met 231 miljoen gulden ongeveer 8 miljoen hoger dan in 1967. De aangevoerde hoeveelheid herstelde zich enigszins van de daling sinds 1964. Het gemiddelde prijsniveau van in Nederlandse havens aangevoerde visserijprodukten steeg licht.

De uitvoer van visserijprodukten bereikte in 1968 een hoogte van ruim 294 miljoen gulden, tegen 270 miljoen in 1967. De invoer was, met 116,5 miljoen gulden, ruim 15 miljoen hoger dan in 1967.

Van de grote zeevisserij daalde de totale besomming in 1968 met 1% ten opzichte van 1967 bij een vermindering van de aanvoer met 15%. De deelneming aan de drijfnetvisserij liep in 1968 verder terug; de aanvoer bedroeg in 1968 nog slechts 2% van die in 1957.

Van een ongeveer 8% kleiner aantal trawlers daalde de totale aanvoer in 1968 met 14% en de opbrengst met 1% vergeleken met 1967. De nettoverliezen van de na de oorlog gebouwde trawlers met de sterkste motoren (zijtrawlers 800 t/m 1 000 pk en hektrawlers 1 200 pk, beide groepen zonder diepvriesinstallatie aan boord) waren in 1968, met resp. f. 100 000,- en f. 110 000,- gemiddeld per vaartuig, nog iets groter dan in 1967. De zijtrawlers met een motorvermogen van 600 t/m 750 pk - in 1968 daalde deze groep tot de helft van het aantal van 1967 - die in 1968 tijdens het haringseizoen nog de traditionele haringvisserij uitoefenden leden een nettoverlies van gemiddeld f. 42 000,-, tegen een verlies van f. 110 000,- in 1967; de meeste andere zijtrawlers van deze groep zijn inmiddels uitgerust voor de boomkorvisserij. Omdat in 1968 nog slechts 2 van deze schepen gedurende het gehele jaar aan deze boomkorvisserij deelnamen, kunnen nog geen representatieve gegevens over de bedrijfsuitkomsten daarvan worden verschaft. Dergelijke cijfers staan thans ook nog niet ter beschikking over de hektrawlers met diepvriesinstallatie, waarvan er in 1966 en 1967 resp. 1 en 6 en in 1968 8 het gehele jaar in bedrijf waren. Verwacht mag worden, dat wanneer de gegevens van de jaarrekeningen over 1968 van de aan het onderzoek deelnemende rederijen door het L.E.I. zullen zijn verwerkt, echter over de door deze vrieshektrawlers behaalde resultaten verslag zal kunnen worden uitgebracht.

De totale besomming van de kleine zeevisserij was in 1968 met 127 miljoen gulden 6% hoger dan in 1967. Het aantal vaartuigen met kleine zeevisserij als hoofdbedrijf steeg van 480 in 1967 tot 513 in 1968, waarbij het gemiddelde motorvermogen toenam van 324 tot 377 pk. De gemiddelde besomming per vaartuig daalde in de meeste groepen in 1968 ten

opzichte van 1967. De maatschapsvisserij behaalden in de meeste groepen een netto-overschot, dat echter weer aanzienlijk lager was dan in 1967. De op arbeidsovereenkomst varende vissers zagen het nettotekort van 1967 toenemen, behalve de groep grootste kotters, die een netto-overschot boekten.

Aanvoer en opbrengst van garnalen waren in 1968 lager dan in 1967. Voor een ongeveer gelijk gebleven aantal vaartuigen was de garnalenvisserij hoofdbedrijf. De gemiddelde besomming per vaartuig was in alle groepen lager dan in 1967, vooral voor de vaartuigen uit Zuidelijke thuishavens, terwijl ook het netto-overschot belangrijk daalde.

De aalvangst op het IJsselmeer waren in 1968 9% lager dan in 1967. De totale besomming daalde met 4%. Het aantal vaartuigen op het IJsselmeer was geringer. De gemiddelde besomming per vaartuig was gemiddeld enigszins lager dan in 1967. De nettoresultaten waren in het algemeen lager, waarbij in enkele groepen een nettotekort werd geboekt.

De aanvoer van mosselen was in het seizoen 1967/68 3% lager dan in 1966/67, terwijl de opbrengst met 30% steeg. Het aantal bedrijven bleef praktisch gelijk. De gemiddelde bruto-opbrengst was voor de kleinere bedrijven niet onaanzienlijk hoger dan in 1966/67, voor de grote bedrijven daarentegen lager. De nettoresultaten waren dan ook voor de kleinere bedrijven gunstiger dan in 1966/67, terwijl de grote bedrijven ongunstiger resultaten boekten.

De opbrengst van de oestercultuur was in 1968 4% hoger dan in 1967.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

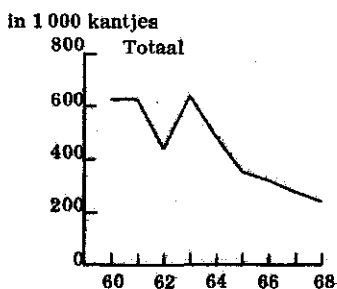
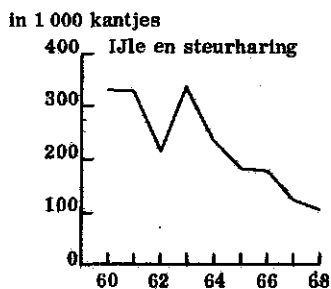
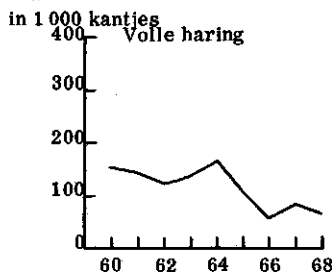
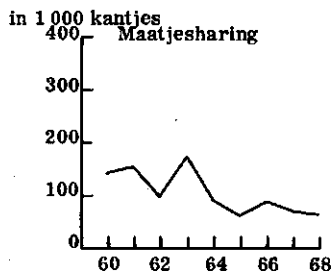
Aanvoer van gezouten haring van de grote zeevisserij
(in 1 000 kantjes)

	Totaal	Maatjesharing	Volle haring	IJle haring	Steurharing
1960	633,3	146,0 (23)	154,1 (24)	23,5 (4)	309,7 (49)
1961	635,2	157,0 (25)	147,7 (23)	7,5 (1)	323,0 (51)
1962	444,9	103,2 (23)	125,6 (28)	7,0 (2)	209,1 (47)
1963	646,9	172,3 (27)	137,7 (21)	8,5 (1)	328,4 (51)
1964	488,2	91,2 (19)	163,5 (33)	6,5 (1)	227,0 (47)
1965	357,1	61,8 (17)	109,2 (31)	4,3 (1)	181,8 (51)
1966	327,3	88,4 (27)	58,1 (18)	2,7 (1)	178,1 (54)
1967	278,8	71,9 (26)	82,3 (29)	2,4 (1)	122,2 (44)
1968	241,5	67,8 (28)	67,8 (28)	2,4 (1)	103,8 (43)

Tussen haken is het percentage van de totale aanvoer vermeld.

Bron: Directie van de Visserijen.

Aanvoer van gezouten haring (grote zeevisserij)

BIJLAGE 2

Uitvoer van gezouten haring (incl. bokking)

	Belg. en Lux.	West- Dld.	Frank- rijk	Ita- lië	Totaal Euro- markt	Rus- land 1)	Oost- Dld.	Tsj. Slow.	Roe- me- nië	Totaal centr. ink.- landen	Ov. lan- den	Totaal
Hoeveelheid (in mln kg)												
1960	10,6	10,7	5,9	1,0	28,2	-	2,4	-	-	2,4	8,5	39,1
1961	10,4	11,4	7,0	1,1	29,9	-	3,0	-	-	3,0	9,3	42,2
1962	9,5	11,6	3,5	0,7	25,3	-	1,3	-	1,8	3,1	7,5	35,9
1963	8,6	11,5	4,4	1,0	25,5	3,3	0,2	0,2	2,1	5,8	8,0	39,3
1964	8,2	13,1	2,8	0,7	24,8	5,7	-	-	2,5	8,2	6,4	39,4
1965	7,2	12,6	3,8	0,6	24,2	-	0,3	-	1,4	1,7	5,7	31,6
1966	5,8	11,2	3,2	0,4	20,6	-	-	-	-	-	4,6	25,2
1967	5,0	10,6	2,8	0,3	18,7	-	-	-	-	-	5,1	23,8
1968	4,2	11,6	2,1	0,3	18,2	1,7	-	-	-	1,7	3,6	23,5
Opbrengst (in mln gld)												
1960	8,1	9,0	3,3	0,9	21,3	-	1,4	-	-	1,4	8,5	31,2
1961	7,6	9,9	3,5	0,9	21,9	-	1,7	-	-	1,7	8,5	32,1
1962	8,3	11,6	2,5	0,8	23,2	-	0,7	-	1,1	1,8	8,5	33,5
1963	7,3	11,7	2,8	1,0	22,8	2,6	0,1	0,1	1,2	4,0	8,9	35,7
1964	6,7	12,6	1,8	0,7	21,8	4,4	-	-	1,4	5,8	7,2	34,8
1965	7,1	15,0	3,0	0,7	25,8	-	0,2	-	0,8	1,0	7,4	34,2
1966	6,8	15,3	2,9	0,6	25,6	-	-	-	-	-	7,0	32,6
1967	5,8	14,1	2,4	0,5	22,8	-	-	-	-	-	8,1	30,9
1968	5,3	15,9	1,9	0,4	23,5	1,8	-	-	-	1,8	6,1	31,4

1) In deze kolom is in 1968 de uitvoer naar Polen vermeld.

Bron: C.B.S.

BIJLAGE 3

Uitvoer van gezouten haring (incl. bokking) per seizoen (juni t/m mei)

	Belg. en Lux.	West- Dld.	Frank- rijk	Ita- lie	Totaal Euro- Markt	Rus- land 1)	Oost- Dld.	Tsj. Slow.	Roe- me- nië	Totaal centr. ink.- landen	Ov. lan- den	Totaal
Hoeveelheid (in mln kg)												
1959/60	10,5	10,4	3,5	1,4	25,8	-	3,2	-	-	3,2	9,9	38,9
1960/61	10,8	10,1	6,2	0,9	28,0	-	3,2	-	0,9	4,1	9,4	41,5
1961/62	10,3	12,5	5,9	1,0	29,7	-	3,3	-	0,8	4,1	8,1	41,9
1962/63	9,0	11,5	3,0	0,7	24,2	-	0,2	0,2	2,4	2,8	7,2	34,2
1963/64	8,7	11,9	4,5	0,9	26,0	5,0	-	-	2,1	7,1	6,9	40,0
1964/65	8,1	12,9	3,1	0,8	24,9	4,0	0,3	-	2,3	6,6	6,2	37,7
1965/66	6,4	12,7	4,0	0,6	23,7	-	-	-	-	-	5,2	28,9
1966/67	5,5	10,8	2,9	0,4	19,6	-	-	-	-	-	4,8	24,4
1967/68	4,7	11,6	2,7	0,3	19,3	1,7	-	-	-	1,7	4,8	25,8
Opbrengst (in mln gld)												
1959/60	8,0	8,4	2,1	1,2	19,7	-	1,7	-	-	1,7	9,4	30,8
1960/61	8,1	8,6	3,3	0,8	20,8	-	1,8	-	0,4	2,2	9,1	32,1
1961/62	7,3	10,7	2,9	0,8	21,7	-	1,9	-	0,5	2,4	8,2	32,3
1962/63	9,0	12,7	2,6	0,9	25,2	-	0,1	0,2	1,4	1,7	9,0	35,9
1963/64	6,5	10,4	2,5	0,9	20,3	3,9	-	-	1,1	5,0	7,7	33,0
1964/65	6,8	12,8	2,0	0,8	22,4	3,1	0,2	-	1,4	4,7	7,1	34,2
1965/66	7,3	16,2	3,4	0,7	27,6	-	-	-	-	-	7,2	34,8
1966/67	6,4	14,9	2,5	0,6	24,4	-	-	-	-	-	7,5	31,9
1967/68	5,5	15,2	2,3	0,5	23,5	1,8	-	-	-	1,8	7,6	32,9
Gemiddelde prijs per kg (in centen)												
1959/60	76	81	60	86	76	-	54	-	-	54	95	79
1960/61	75	86	53	88	74	-	57	-	49	55	96	77
1961/62	71	85	50	83	73	-	56	-	63	58	102	77
1962/63	100	110	85	127	104	-	59	80	60	61	126	105
1963/64	75	88	54	98	78	77	-	-	54	70	112	82
1964/65	84	99	65	106	90	77	61	-	62	71	114	91
1965/66	113	127	87	116	116	-	-	-	-	-	140	120
1966/67	116	138	87	150	124	-	-	-	-	-	156	131
1967/68	116	131	84	164	121	104	-	-	-	104	159	127

1) In deze kolom is in 1967/68 de uitvoer naar Polen vermeld.

Bron: C.B.S.

BIJLAGE 4

Uitvoer van verse haring

	Belg. en Lux.	West Dld.	Frank- rijk	Totaal Euro- markt	Oost- Dld.	Tsj. Slow.	Totaal centr. ink.- landen	Ov. lan- den	Totaal
Hoeveelheid (in mln kg)									
1960	5,4	20,0	0,2	25,6	2,5	0,5	3,0	0,6	29,2
1961	5,5	16,2	0,4	22,1	2,0	0,3	2,3	0,6	25,0
1962	6,2	10,7	4,5	21,4	-	0,2	0,2	0,6	22,2
1963	7,0	7,8	6,2	21,0	-	0,2	0,2	0,6	21,8
1964	6,9	11,5	3,3	21,7	-	0,2	0,2	0,5	22,4
1965	5,8	8,5	6,0	20,3	-	0,6	0,6	0,3	21,2
1966	4,8	3,8	3,9	12,5	-	-	-	0,2	12,7
1967	4,5	3,2	3,7	11,4	-	-	-	0,2	11,6
1968	3,0	1,5	2,6	7,1	-	-	-	0,3	7,4
Opbrengst (in mln gld)									
1960	2,6	8,3	0,1	11,0	1,3	0,2	1,5	0,4	12,9
1961	2,4	5,6	0,2	8,2	0,9	0,1	1,0	0,3	9,5
1962	3,8	5,4	2,6	11,8	-	0,1	0,1	0,5	12,4
1963	3,2	3,1	2,4	8,7	-	0,1	0,1	0,4	9,2
1964	3,0	4,3	1,3	8,6	-	0,1	0,1	0,3	9,0
1965	3,7	4,5	3,1	11,3	-	0,3	0,3	0,3	11,9
1966	3,6	2,2	2,3	8,1	-	-	-	0,2	8,3
1967	3,4	1,9	2,1	7,4	-	-	-	0,2	7,6
1968	2,4	0,9	1,7	5,0	-	-	-	0,2	5,2

Bron: C.B.S.